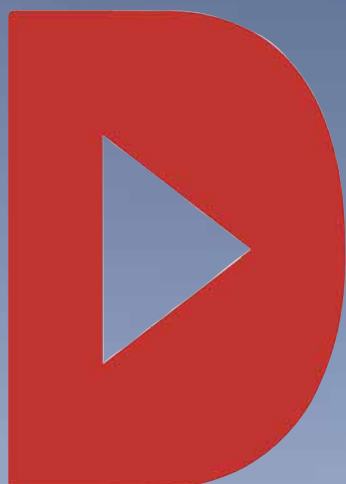

Directa

setmanari de comunicació

Núm 325 10 de juliol de 2013 1,70€

El preu d'ampliar l'aeroport del Prat

Les obres de la nova terminal han augmentat el deute de l'administració i l'impacte ambiental sobre el delta

PÀGINES 2-4

6.7

Diversos ajuntaments aproven mocions per declarar **il·legítim el deute municipal**

8

Les retallades fan retrocedir 30 anys els drets de les **persones amb discapacitat intel·lectual**

14

El control sobre les xarxes d'emissió, motiu ocult de la clausura de la **televisió pública grega**

17

Una exposició itinerant fa un recorregut pels 150 anys d'**història dels ateneus catalans**

ESTIRANT DEL FIL

L'ampliació de l'aeroport del Prat ha tingut un cost econòmic i ambiental elevadíssim. Plantejada durant l'època de la bombolla infraestructural, ha provocat –juntament amb les obres a Barajas– un deute monumental a la societat pública AENA. També ha suposat la pèrdua de diversos espais naturals i ni tan sols s'han dut a terme gran part de les mesures per compensar l'impacte ambiental causat al delta del Llobregat, una zona que continua amenaçada per diversos projectes de 'desenvolupament' de l'àrea metropolitana.

EL PRAT DE LLOBREGAT // BONA PART DE LES COMPENSACIONS PER GARANTIR LA PROTECCIÓ DELS ESPAIS NATURALS NO S'HAN DUT A TERME

El cost ambiental i econòmic de l'ampliació de l'aeroport

Oriol Matadepera / Guiu Ferrés-Costa
@La_Directa

L'última ampliació de l'aeroport de Barcelona (2002-2009) va suposar la creació de la tercera pista –molt propera al mar i a les llacunes litorals de la Ricarda i el Remolar i a 1.350 metres d'una pista principal que també es va ampliar–, la urbanització de la ciutat aeroportuària, la construcció de la nova terminal T1, el desviament de l'autovia de Castelldefels (C-31) i l'aixecament d'altres infraestructures viàries associades. Estava justificada l'ampliació? Després de la liberalització del trànsit aeri dels anys noranta, el nombre de passatgers del Prat va experimentar un *boom* i va triplicar el seu volum en deu anys. Basant-se en aquest hipotètic creixement il·limitat, es va plantejar la necessitat d'una ampliació per fer-hi front. El 2006, l'aleshores ministra de Foment, la socialista Magdalena Álvarez, va assegurar que el trànsit arribaria als 55 milions de

passatgers anuals, però, de moment, s'ha estancat als 30 milions.

Les obres van costar 5.000 milions d'euros i van deixar AENA –el gestor aeroportuari estatal– tremolant, amb un deute actual de 14.000 milions, fonamentalment a causa de les caríssimes ampliacions del

L'aeroport del Prat té una capacitat dues vegades superior al seu trànsit i és clarament deficitari

Prat i Barajas, un projecte que va comportar una despesa de més de 6.200 milions, tot i que inicialment s'havia licitat per 1.745. Actualment, El Prat té una capacitat dues vegades superior al seu trànsit i és clarament deficitari, com mostren els 100 milions de pèrdues de 2011 i el deute de 1.700 milions que acumula. Hi ha altres aeroports que també arrosseguen pèrdues i es mantenen gràcies a les subvencions que

reben les companyies de baix cost per operar-hi. Per exemple, Ryanair va amenaçar la Generalitat d'abandonar l'aeroport d'Alguaires (Lleida) si no augmentava de 20 a 60 euros la subvenció per passatgera, demanda que va ser desestimada i que va provocar la marxa de l'aerolínia el juny de 2011.

PÈRDUA D'ESPAIS NATURALS

Per dur a terme aquestes actuacions, que afectaven la Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA), l'Estat va haver de demanar el vistiplau a la Comissió Europea i invocar "raons imperioses d'interès públic de primer ordre", segons l'article 6.4 de la directiva comunitària d'hàbitats. Els impactes més significatius van ser la pèrdua d'una tercera part de la pineda litoral sobre soralls i antigues dunes a la Ricarda i Can Camins, que era un corredor biològic important; la tala de 20.000 pins; la pèrdua de dues hectàrees de ZEPA al Remolar, i la desaparició del pas de les Vaques, un espai situat entre l'aeroport i la maresma del Remolar, on hi havia el salicornal més gran del Delta i que era el darrer lloc on va

Imatge de l'aparcament buit i de la torre de control tancada de la T2 de l'aeroport del Prat (esquerra). Un avió sobrevola els camps del delta del Llobregat a punt d'aterrar a la nova pista de l'aeroport del Prat (dreta)
/ ROBERT BONET

criar l'arpella. Les llacunes del Club de Golf del Prat –excepte la Roberta– i les restes de l'estany de l'Illa i les zones humides adjacents residuals també van desaparèixer. El desviament de la C-31 va suposar que es perdés la major part de la maresma de Can Sabadell, poblada bàsicament per jonqueres, mentre que els aparcaments s'han menjat superfície natural i constitueixen una barrera addicional a la ja difícil connectivitat entre la banda nord i sud de l'autovia de Castelldefels. En conjunt, es van perdre 670 hectàrees de zones naturals d'alt valor ecològic, aiguamolls, pinedes, erms, basses i zones inundables.

COMPENSACIONS IGNORADES

En compensació, la Declaració d'Impacte Ambiental (DIA) incorporava mesures correctores per garantir la coherència ambiental dels espais naturals deltaics, però, en gran part, no s'han dut a terme. Així ho ha demostrat Berta Castellà, una estudiant de segon de Batxillerat que, al seu treball de recerca, s'ha encarregat de fer el que era una obligació de les admi-

ESTIRANT DEL FIL

50.000

Milions d'euros és el cost de l'ampliació de l'aeroport del Prat, que –juntament amb les del de Barajas– han disparat el deute d'AENA fins als 14.000 milions.

10%

Només una desena part del territori del delta del Llobregat gaudeix d'algun tipus de protecció mediambiental, malgrat el gran valor natural de la zona.

55

Milions de passatgers anuals és la capacitat de l'aeroport de Barcelona, un nombre que se situa molt per damunt de les xifres en què es mou actualment.

Evolució de l'ocupació als terrenys del delta del Llobregat

correu regala l'any
correu regala l'any
aiguamolls
aiguamolls
aiguamolls
aiguamolls

zones urbanes
construccions urbanes
zones de muntanyes

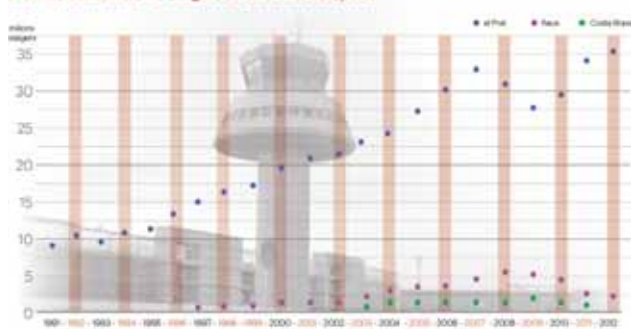

nistracions: verificar el compliment de les mesures compensatòries. Una de les més importants era la creació d'una anella verda al voltant de l'aeroport per assegurar la connectivitat dels espais naturals, més fragmentats que mai.

A la banda sud-oest, però, a la pràctica, no existeix el corredor ecològic Remolar-Reguerons, ja que només s'ha fet un pas subterrani que no ha naturalitzat els voltants ni la riera de Sant Climent i que encara té els murs de ciment de tres metres d'altura. Posteriorment, es va construir el camí de les Filipines de Viladecans, però sense passos per a la fauna, en una àrea amb carreteres on es registra una gran mortalitat, sobre tot a l'època de cria i nidificació. Tampoc s'ha creat un centre de reproducció d'espècies d'aus amenaçades per contribuir a la recuperació de la diversitat als aiguamolls ni s'han recuperat zones inundables ni els marjals a Can Sabadell, una part important del connector. Els espais propietat d'AENA que s'havien d'adequar com a zones humides no s'han tocat i no s'ha restaurat el marge esquerre de la riera de Roja.

Al llistat d'incompliments, també hi figura l'apantallament paisatgístic davant l'impacte de la nova C-31; tampoc s'ha millorat la permeabilitat de l'antiga C-31 al seu pas per la riera de Sant Climent, on els murs encara són de ciment. En comptes de tot això, s'ha reconstruït la carretera per accedir al nou aparcament de taxis que donen servei a la T1, que s'ha fet a sobre de la mateixa zona ZEPA i del teòric corredor biològic, sense cap tramitació

Evolució del número de viatgers als diferents aeroports

ambiental i sense DIA, irregularitat que està estudiant la Fiscalia de Medi Ambient.

MAQUILLATGE DE CARA A EUROPA

A la banda nord, el corredor biològic litoral tampoc no s'ha fet realitat, tot i que és una zona concebuda com a espai natural per restaurar a la DIA. La declaració recent de la pineda de Can Camins com a Lloc d'Interès Comunitari (LIC) –màxim grau de cobertura a les ZEPA– ha suposat l'ampliació de la superfície protegida, però tant AENA com l'Ajuntament del Prat l'estan ignorant i tracten l'àrea com si fos un espai convencional. Els últims anys, aquest corredor biològic ha patit una sèrie d'alteracions, arran del seu aprofitament turístic, com el nou edifici del Club Nàutic Municipal, els nous aparcaments, les edificacions per a bars i restaurants o les actuacions al passeig marítim. Fa uns mesos, AENA va licitar el

projecte del camp de golf sobre l'espai, plantejat com a atractiu per a una elit de passatgers de l'aeroport. S'afirma que la mesura és coherent amb la DIA amb l'argument que és "compatible" amb la re-naturalització de l'espai.

El projecte per condicionar els accessos a la platja, que recentment ha sortit a exposició pública, contempla la creació d'un aparcament de pagament, tot i que les obres vulnerarien la ZEPA i el CPEIN, que és el màxim grau de protecció del Pla Director Urbanístic del Sector Costaner. El projecte implica un seguit de treballs que tindrien un gran impacte ambiental a les zones protegides. Per tot plegat, es pot concloure que les mesures promeses quan es va ampliar l'aeroport del Prat van ser una mera maniobra de maquillatge, amb l'únic objectiu de rebre el vistiplau de les autoritats europees, però sense cap voluntat de millorar els ecosistemes. ◀

AENA i els tribunals

Els abusos d'AENA han provocat que, els darrers anys, el veïnat i diverses associacions l'hagin portat als tribunals. Les entitats veïnals de Gavà Mar i de la Platja de Gavà i la plataforma Prou Soroll de Castelldefels hi van acudir per denunciar l'impacte acústic de la tercera pista, cas pel qual –de moment– s'ha imputat cinc alts càrrecs de l'administració (un director general d'aviació civil, un director general de medi ambient, un president d'AENA i dos directors generals de les obres) per delictes contra el medi ambient i les llesions. El judici està pendent de data.

Actualment, la Fiscalia de Medi Ambient està investigant, a instàncies de l'entitat ecologista Depana, l'aparcament que es va construir el 2009 a la zona de Can Sabadell, declarada com a ZEPA tres anys abans i que té 4,5 hectàrees amb la màxima protecció ambiental de la UE, cosa que significa que no s'hi podria edificar. Finalment, Depana també ha posat en coneixement de la Comissió Europea la manca de compliment dels compromisos de la DIA de l'ampliació de l'aeroport i les conseqüències per les aus de màxima prioritat de conservació. La qüestió ha estat admesa i s'està estudiant i podria acabar comportant una multa molt quantiosa per a la Generalitat.

Una ubicació impossible amb la llei actual

L'aeroport del Prat no està situat al costat d'uns espais naturals, com es diu, sinó a sobre; fins al punt que, d'acord amb la normativa actual, no es podria construir. Ambientament, té la pitjor ubicació possible, perquè està situat al cor de l'última gran zona humida del Delta, després de la gran transformació a causa dels usos agrícoles. Literalment, està tocant les reserves naturals, sense cap espai d'esmortiment; fragmenta tot l'ecosistema i es converteix en un lloc de pas. Moltes espècies d'aus han deixat de nidificar a la zona a conseqüència de l'impacte de l'aeroport.

Les vidrieres de la nova terminal provoquen una mortaldat directa entre les aus, segons va alertar SEO/BirdLife, que va recollir la denúncia d'un treballador anònim, en una carta a AENA. El gestor aeroportuari, però, va respondre que no pensava fer res, perquè només havia trobat quatre aus mortes l'any. El problema és que no hi ha cap control d'aquestes activitats d'AENA. Recentment, el veïnat del Prat ha observat que hi havia caçadors disparant ocells dins el recinte aeroportuari, en plena època de cria. L'Ajuntament va emetre una nota dient que eren els falconers i que només abatien tudons, però testimonis han aportat fotografies que desmenteixen aquesta versió.

ESTIRANT DEL FIL

EL PRAT DE LLOBREGAT // LA PLANA AL·LUVIAL ES VEU COM UN GRAN SOLAR ON ENCABIR-HI PROJECTES DE 'DESENVOLUPAMENT' DE L'ÀREA METROPOLITANA

El Delta del Llobregat, víctima del 'boom' infraestructural

O.M. / G.F.-C.
@La_Directa

Arrencant del pla d'infraestructures que porta el seu nom, el Delta ha patit la seva última gran transformació. Signat al 1994 entre el Ministeri de Foment espanyol, la Generalitat, l'Ajuntament del Prat i altres administracions, el seu objectiu era crear una de les grans plataformes de recepció i distribució de mercaderies del sud d'Espanya. El pla implicava el desviament i la canalització del riu Llobregat en 2,5 quilòmetres; l'ampliació de l'aeroport; l'ampliació del port i de la Zona d'Activitats Logístiques (ZAL) en un 200% guanyant terreny al mar; la construcció de diverses infraestructures viàries (Pota Sud, autovia del Baix Llobregat, accessos ferroviaris a la ZAL...); l'edificació d'una macrodepuradora i d'una xarxa de divuit quilòmetres de col·lectors, i la instal·lació d'una incineradora, que va ser l'única infraestructura que no es va dur a terme.

El Pla Delta va suposar el pas d'una economia productiva a una altra purament logística i terciària i una gran centralització de l'activitat econòmica en perjudici d'altres regions catalanes. Tot, a canvi de l'impacte d'espais agrícoles i naturals de gran valor, l'afectació de l'aquífer o la regressió de les platges. Aques-

ta època va coincidir amb la bombolla infraestructural, que s'ha afegit a la bombolla immobiliària els últims anys a tot l'Estat i ha fet augmentar significativament la despesa pública (i el deute), en un intent agònic de donar sortida a l'empresariat de la construcció que veia com s'enfonsaven els seus negocis.

El Pla Delta va suposar el pas d'una economia productiva a una altra purament logística i terciària i una gran centralització de l'activitat econòmica

En aquesta línia, a banda del Pla Delta, s'ha construït l'AVE -tot i que encara s'ha de fer el ramal de l'aeroport-, la desalinitzadora, la línia 9 del metro està en obres i, damunt la taula, hi ha els accessos ferroviaris al port de Barcelona -que afectarien el que queda de l'antiga llera del riu-, la connexió port-aeroport -que afecta una zona agrícola important del Prat-, un hipotètic tren ràpid des de Barcelona a l'aeroport, el corredor mediterrani de mercaderies i la intenció d'AENA d'allargar les seves capçaleres de pista, sobre la zona natural ZEPA, "per raons

de seguretat". La construcció de la quarta pista sobre el mar ha quedat completament descartada després del fiasco de l'última ampliació i el contratemps que ha suposat una sentència del Tribunal Suprem que estableix que la pineda de Can Camins ha d'estar protegida com a Lloc d'Interès Comunitari, màxima protecció de la Unió Europea amb les ZEPA.

Obres, moltes d'elles faraòniques, que només recentment i amb la crisi s'estan aturant o racionalitzant. La situació econòmica ha fet reduir el pressupost dels accessos al port a 100 milions d'euros, és a dir, la meitat. El corredor mediterrani es replanteja mitjançant una adaptació de la via actual a l'europea, que costarà prop de 100 milions, que seran, en part, de fons europeus. De la línia 9, només se'n farà el tram final (Prat-Aeroport) i la línia ràpida de tren sembla que s'aixecarà al costat de la que ja existeix, també per reduir costos.

La treva per a les bastides al delta del Llobregat, però, és conjuntural i podria canviar amb una eventual sortida de la crisi. El Delta es continua veient com un gran solar on tenen cabuda els projectes que l'àrea metropolitana necessita per al seu desenvolupament. Recentment, alcaldes del Baix Llobregat i la Generalitat han signat un acord per "dinamitzar la zona", fet que implicarà més industrialització i més infraestructures en un territori on s'han perdut un 90% dels espais

La terminal 2A del Prat, obra de Bofill i emblema de l'aeroport dels Jocs Olímpics del 92, roman tancada des de fa anys

/ ROBERT BONET

naturals originals i només el 40% són espais lliures (agraris i naturals). Únicament un 10% està protegit ambientalment i totes les demandes d'augmentar el percentatge xoquen amb l'aliança CiU-PP, que, representant el lobby patronal, clama contra les traves al progrés. L'última proposició en aquest sentit es va rebutjar el 12 de juny al Parlament. ♦

Els casos de Castelló i Alguaire

Dos exemples paradigmàtics de la bombolla infraestructural són els aeroports de Castelló i Alguaire. Sense una demanda ciutadana al darrere, ambdues instal·lacions han comportat una despesa milionària, tot i que reben pocs milers de passatgers o ni tan sols han començat a operar. L'aeroport de Castelló es posa, sovint, com a referent de malbaratament de fons públics. El març de 2011, es va inaugurar amb un acte esperpèntic encapçalat per l'aleshores president de la diputació provincial, el multiimputat Carlos Fabra (PP). Dos anys i mig més tard, encara no s'hi ha fet cap vol comercial i acumula una despesa de més de 150 milions d'euros. L'aeroport d'Alguaire (Segrià) va ser finançat per la Generalitat de Catalunya i la seva construcció va costar 100 milions. Les previsions oficials parlaven d'un objectiu de 400.000 passatgers anuals, però l'any passat tot just en va rebre 33.000.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Diversos ajuntaments aproven mocions per declarar il·legítim el deute municipal, de 67.000 milions al conjunt de l'Estat

9

L'Audiència Provincial de Barcelona no emet cap condemna per tortura en el cas del motí de Quatre Camins

URBANISME // LA RESTRICCIÓ D'ACCÉS A PART DEL JARDÍ IMPULSADA PER L'AJUNTAMENT POSARÀ LA GESTIÓ EN MANS D'UN HÒLDING EN VIES DE PRIVATITZACIÓ

El tancament del Park Güell, un procés ple d'incògnites i riscos

Helena Martínez

@La_Directa

El compte enrere pel tancament del Park Güell ja ha començat. L'Ajuntament de Barcelona, per boca de la regidora de Gràcia Maite Fandos, va anunciar que, a partir de l'octubre d'enguany, es regularia l'accés d'una part del jardí per atacar la degradació i la massificació que pateix el parc i perquè "el parc pràcticament s'ha deixat d'utilitzar-se com a tal". L'Enquesta de Percepció de Turisme de Barcelona, però, demostra el contrari i recull que aproximadament el 50% de les barcelonines van visitar aquest espai el 2012. Des que el Pla de Regulació dels Accessos va sortir a la llum el desembre de 2012, la llista d'irregularitats denunciades per les entitats veïnals agrupades a la Plataforma Defensem el Park Güell no ha deixat de créixer.

UN PARC D'ESQUENES AL VEÏNAT

La proposta de l'equip de Maite Fandos preveu restringir l'accés al 8% de la superfície del parc limitant l'horari de visita i la quantitat de persones permesa dins el recinte. El consistori vol evitar la sobresaturació de la zona central de l'espai controlant el pas durant les hores de sol, de 8:30 del matí a 18h a l'hivern i de 8 a 21h en temporada d'estiu. Pel que fa a les visites, no hi podran accedir més de 900 persones simultàniament. 800 d'elles hauran de pagar set euros -si concorden la visita amb anterioritat- i vuit si volen passar al moment i unes altres 100 -siguin turistes o no- podran accedir-hi gratuïtament. El veïnat dels cinc barris limítrofs i les usuàries dels equipaments educatius de l'interior del parc no hauran de pagar res, però no podran passar a la zona tancada del parc si les 100 entrades gratuïtes estan esgotades.

L'enrabiada del veïnat, però, és per més motius encara. Malgrat les promeses que no es farien obres, reformes com la instal·lació de fibra òptica i de taquilles o la pavimentació ja van començar el maig. El pressupost, signat un mes abans de la presentació pública del projecte de tancament, puja a dos milions d'euros.

UN LLOP AMB PELL DE XAI

Precisament, l'argument de Fandos que el tancament es fa per conservar el parc fruit de la seva importància històrica, artística i urbana és el que més irrita el veïnat, que, organitzat en la Plataforma en Defensa del Park Güell, assegura que el pla és un llop amb pell de xai. Moltes pensen que l'abandonament del parc és intencionat i ha estat orquestrat per l'Ajuntament per sostenir el tancament i apunten altres casos com els de la muntanya de Montjuïc o el Port Vell, on l'empresa privada traurà profit de les re-

Malgrat la promesa que no es farien obres, al maig van començar reformes d'instal·lació de fibra òptica, de taquilles i pavimentació

formes en marxa amb la creació d'un complex museístic a la primera i d'una marina de luxe al segon. Un pas més en la construcció de la *millor botiga del món*, que podria topar amb la síndica de Greuges de Barcelona, que estudia possibles vulneracions de drets associades a l'aplicació del pla, i amb la Unesco, davant la qual la plataforma ha denunciat les destrosses sobre l'obra de Gaudí causades per les obres i la manca de restauradors professionals.

GESTIÓ PRIVATITZADA?

L'Ajuntament encarregarà la gestió i la recaptació derivades de la restricció d'accés a Barcelona Serveis Municipals (B:SM), un holding públic en procés de privatització parcial. El ple de l'Ajuntament del 28 de juny va aprovar, amb els vots de CIU i PP, iniciar la privatització de la secció d'aparcaments amb la creació d'una societat mixta amb un 60% de capital privat i un 40% públic. Fernando Delgado, delegat de CCOO a B:SM, reconeix que la plantilla tem que aquesta privatització parcial sigui el primer pas per privatitzar-ne el conjunt, sobretot tenint en compte la reforma de l'administració pública aprovada pel govern espanyol, que advoca per reduir societats i institucions públiques. Delgado també afirma que la privatització es produeix en una de les seccions més rendibles amb l'objectiu de beneficiar les constructors i les multinacionals. El temor que la privatització afecti la gestió del tancament del Park Güell se sustenta, també, en les declaracions del director general de B:SM i

A dalt, les boles del rosari d'Antoni Gaudí, apilades i trencades fruit de les reformes de principis d'any. A baix, inundació de la plaça de la Natura, després que l'Ajuntament tanqués la cisterna de Gaudí, situada sota la Sala de les Columnes

/ MARIANO PESÍN

expresident de TMB Ignasi Armengol, que va declarar que "un Ajuntament no hauria d'oferir serveis que pugui oferir una empresa privada".

Segons càlculs propis, amb les tarifes previstes i el trànsit de nou milions de visitants anuals, el tancament podria fer recaptar 25 milions d'euros a l'Ajuntament, uns diners que, d'acord amb l'equip de Fandos, seran destinats a Parcs i Jardins per mantenir el conjunt del Park Güell. Malgrat les demandes de transparència del veïnat, la veritat és que, a hores d'ara, no existeix cap document públic que justifiqui la viabilitat comptable del tancament ni el destí concret dels diners que ingressaran les arquitectures públiques.

Per continuar la feina de difusió, la plataforma en defensa del parc està treballant en l'edició d'un documental de denúncia sobre l'estat del parc i el seu tancament. *El Dret a Gaudí(R)*, fet amb l'ajuda d'una productora audiovisual, s'estrenarà el mes d'agost durant les festes alternatives de Gràcia. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

FINANCES // L'AJUNTAMENT DE BADALONA DECLARA IL·LEGÍTIM UNA PART DEL DEUTE

Trencar amb el **deute** des del municipi

Pablo Martínez i Iolanda Fresnillo, Plataforma Auditoria Ciudadana del Deute
 @auditoriaben

Centenars d'ajuntaments d'arreu dels països Catalans i l'Estat espanyol estan vivint greus dificultats econòmiques des de l'esclat de la crisi. El deute de les corporacions locals a l'Estat espanyol ha arribat fins a 67 mil milions d'euros el desembre de 2012, xifra que suposa un augment d'un 230% des de 2000. Tot i que implica tan sols el 5,73% del deute públic de l'Estat espanyol, aquest deute té un impacte directe sobre els serveis que presten els governs locals per cobrir aspectes bàsics com l'educació, la sanitat o les polítiques de benestar social, integració, equitat i cooperació, a més de la promoció econòmica. Cada vegada, el debat sobre el deute de pagar o no el deute es planteja a més ajuntaments. Recentment, el consistori de Badalona ha aprovat una moció que declara la il·legitimitat d'una part del deute municipal. L'han precedit alguns ajuntaments del País Valencià.

A l'ofegament financer dels ajuntaments provocat per un sistema de finançament deficient i un endeutament insostenible, cal sumar-hi el procés de centralització política aprofundit pel Partit Popular, que intenta buidar de poder l'àmbit municipal. Malgrat l'evident desplaçament de les competències i els poders dels àmbits més locals als més generals, necessàriament més allunyats de la ciutadania i del control social, encara queden molts aspectes sobre els quals es pot exercir pressió i aconseguir transformacions dins els espais municipals.

LA BOMBOLLA DEL DEUTE MUNICIPAL REINFLADA

El deute de les corporacions municipals va passar de 28,4 mil milions d'euros l'any 2000, a 46 mil milions el 2007 i a 67,6 mil milions a finals de 2012. Un deute que, amb el descens dramàtic dels ingressos arran de l'esclat de la bombolla immobiliària, s'ha convertit en impagable i que ha revertit en els proveïdors municipals de béns i serveis, que passen molts mesos sense cobrar dels ajuntaments.

Davant d'aquesta situació, el govern de Mariano Rajoy va impulsar, a inicis de 2012, el Pla de Pagaments als Proveïdors, pel qual el govern central acorda un préstec sindicat amb l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) i 26 entitats bancàries per fer front al pagament de factures pendents. És un dels mecanismes a través dels quals els bancs, molts d'ells intervinguts amb recursos públics, inverteixen els diners prestats pel Banc Central Europeu (BCE) en crèdits a administracions públiques a un interès molt més alt (al voltant del 5,9%) i, d'aquesta manera, guanyen un marge important sense assumir cap risc, ja que el préstec està garantit per l'Estat.

Fins al maig de 2013, s'han abonat cinc milions de factures pendents de proveïdors de comunitats autònomes i entitats locals per valor de 28 mil milions d'euros, dels quals, poc menys de deu mil milions corresponen a pagaments d'entitats locals, però el deute municipal s'ha disparat de nou.

El deute de les corporacions locals a l'Estat espanyol ha arribat fins a 67 mil milions d'euros el desembre de 2012

També és interessant destacar que, tot i que el pla de pagament a proveïdors es va presentar com una solució per a petites i mitjanes empreses (pime) i autònoms, un 60% dels imports abonats han servit per pagar factures de grans empreses, com Sacyr, FCC, ACS o Ferrovial, responsables de l'espiral d'especulació immobiliària. Tot i que un dels objectius de l'ICO és "el sosteniment i la promoció de les activitats econòmiques que contribueixin al creixement i a la millora de la distribució de la riquesa nacional", aquesta operació és un exemple més de socialització de pèrdues i privatització de beneficis.

Els processos d'auditories ciutadanes municipals iniciats per diversos col·lectius, s'han trobat amb el mur de l'opacitat, no només dels ajuntaments, sinó també de l'ICO, que no ofereix informa-

La Plataforma Auditoria Ciudadana del Deute impulsa mocions als Ajuntaments per declarar il·legítim el deute / ROBERT BONET

cions tan bàsiques com els detalls dels municipis als quals han anat a parar seus préstecs. Davant d'això, la Plataforma Auditoria Ciudadana del Deute (PACD) ha iniciat un procés de presentació de mocions a diferents ajuntaments de Catalunya i el País Valencià per al reconeixement del deute il·legítim, la suspensió temporal del pagament i el desenvolupament d'auditories ciutadanes, amb l'objectiu final d'aconseguir la nul·litat dels deutes que la ciutadania consideri il·legítics.

Es dona la contradicció que, en l'àmbit municipal, com a la resta d'institucions de l'Estat, la participació de la societat civil no pot ser directa, sinó a través d'algun partit polític amb representació en aquesta institució. La partici-

pació social es limita, doncs, a la possibilitat de demanar una intervenció oral al ple, que pot ser rebutjada.

RECONeixENT LA IL·LEGITIMITAT DEL DEUTE MUNICIPAL

En aquest marc, el 26 de juny, el ple de l'ajuntament de Badalona va aprovar una moció que declarava la il·legitimitat d'una part del deute municipal, amb els vots favorables d'ICV-EUiA, PSC i CiU i l'abstenció del PP. La moció va ser preparada pel Grup Auditoria Ciudadana del Deute Badalona, pertanyent a Badalona Indignada i a la PACD, juntament amb el grup municipal d'ICV-EUiA, que va presentar la moció. Badalona es converteix, així, en la primera ciutat del Principat que reconeix la il·legitimitat de part del seu deute.

En l'àmbit municipal, la participació de la societat tampoc pot ser directa / ENRICO DURAN

La moció fa menció explícita als interessos que s'han de pagar en el marc del Pla de Pagaments als proveïdors. El ple municipal va considerar il·legítims "els interessos contrets amb les entitats financeres privades Caixabanc, Catalunya-Banc, Bankia, Banc Sabadell, CAM, Banc Santander, Banesto, Banco Popular, Bankinter, Caixa Espanya, Cajamar i BBVA pel capital de 31 milions d'euros prestats en el marc del Pla de Pagament als Proveïdors 2012, on s'han aplicat interessos del 5,54% per diner públic que aquestes entitats financeres han obtingut a interessos inferiors a l'1%".

La moció de Badalona fa menció explícita als interessos que s'han de pagar en el marc del Pla de Pagaments als proveïdors

El cas de Badalona ve precedit per una petita allau de mocions presentades a ajuntaments del País Valencià, també a iniciativa de la Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute (PACD), però assimilada com a estratègia pròpia per la coalició Compromís. En aquest cas, s'han aprovat mocions a favor de l'auditoria ciutadana del deute i el reconeixement de la il·legi-

mitat a Alcoi, Mur d'Alcoi, Vinalesa, Petrer i Picassent i se n'han presentat, però han estat refusades, a l'Alcúdia, València i Alacant. En els casos d'Alcoi, Vinalesa, Petrer o Picassent, Compromís va presentar les mocions sense contactar amb els grups locals de la PACD i, en uns quants casos, eliminant la paraula *ciutadana* de la proposta d'auditoria. A la ciutat de València, la PACD va presentar una nova moció a través d'Esquerra Unida el 21 de juny. Compromís ja havia presentat el text de la moció preparada pels grups locals de la PACD sense posar-s'hi en contacte, de manera que la moció no es va poder presentar a través de les dues forces polítiques com s'hagués volgut. La moció va ser refusada pels vots en contra del PP i l'abstenció del PSOE. En la mateixa línia que Compromís, Izquierda Unida està presentant mocions a diversos ajuntaments de la Comunitat de Madrid sense cap gest per treballar conjuntament amb la societat civil. El mes de març, el node d'Alacant de la PACD també va presentar una moció al ple de l'ajuntament, que va ser refusada amb els vots en contra de PP, PSOE i UPyD.

A Catalunya, la CUP, novament en contacte amb la PACD, va presentar una moció similar a l'Ajuntament de Vic, que va ser refusada. Finalment, ERC està ultimant els passos per presentar una moció a l'Ajuntament de Molins de Rei, també en contacte amb la PACD. ◀

Municipis, espais de transformació política

El municipi és l'espai de decisió més proper a la ciutadania, aquell on, aparentment, es pot exercir un control més gran sobre la gestió política, inclosa la gestió del deute. A més, les transformacions en l'àmbit local poden arribar a tenir l'efecte de revertir polítiques en altres àmbits, com l'autonòmic, l'estatal o el comunitari.

La història dels moviments veïnals i socials per aconseguir més transparència i participació en l'àmbit municipal ve de lluny. Amb els anys, els partits majoritaris s'han vist obligats a adoptar un discurs de participació ciutadana en l'àmbit municipal, però, malgrat aquest aparent interès per la gestió participativa, o bé no hi ha interès a fer-la de manera continuada o aquesta no afecta els àmbits de decisió veritablement importants. Succeeix el mateix en relació amb l'accés a la informació.

En molts casos, la necessària intermediació d'un partit polític per poder participar en la gestió d'un tema clau en l'àmbit municipal com pot ser el deute suposa un risc d'apropiació i manca de participació. Agrupacions com Compromís a València o IU a la Comunitat de Madrid s'apropien del procés, sense ni tan sols esmentar el seu origen ciutadà. Així doncs, formacions polítiques i institucions adopten com a propis discursos trenca-dors i conceptes com el del deute il·legítim, però, sovint, sense reconeixement i sense voluntat de treballar conjuntament amb la societat civil.

El deute municipal és un dels àmbits on la participació ciutadana i l'accés a la informació són coartats. La gestió d'aquest deute ve fixada per les polítiques que dicten organismes internacionals, la Unió Europea o l'Estat espanyol, i no està oberta a la participació ciutadana. A més, resulta gairebé impossible, per a una ciutadana, obtenir dades detallades sobre l'estructura del deute, els tipus d'interès o els creditors d'un ajuntament, informacions que fins i tot són negades a regidores de l'oposició. Almenys, ha estat així fins ara.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

INCLUSIÓ // LES ENTITATS ESTIMEN QUE LA RETALLADA DELS SERVEIS ASSISTENCIALS AL COL·LECTIU ÉS DE 53 MILIONS D'EUROS

Escac als drets de les persones amb discapacitat intel·lectual

Nora Miralles
@NoraMMC

Fa poc més d'un any, 15.000 persones -famílies a càrrec de persones amb discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament (DID) i més de 200 entitats- van sortir al carrer per denunciar l'abandonament institucional que suposen les retallades per a aquest col·lectiu, sota el lema *Això sí que no. Si ens retalleu, ens abandoneu*. Des de llavors, la situació no només no ha millorat, sinó que, segons Dincat, que agrupa 300 entitats que treballen amb persones amb discapacitat intel·lectual, "s'ha produït un retrocés de 30 anys en els seus drets". La federació xifra la retallada que ha patit el sector assistencial de la discapacitat intel·lectual i del desenvolupament a Catalunya en gairebé 53 milions d'euros. La xifra és un càlcul estimatiu a partir de la tisorada acumulada fins al 2012 i tenint en compte que es manté la mateixa dotació pressupostària per al 2013, amb la incertesa que es puguin aplicar noves tisorades. A banda de les retallades, les entitats parlen d'una situació de col·lapse, que té greus conseqüències en els àmbits que fins ara garantien una vida mínimament digna i inclusiva per a les 47.268 discapacitats intel·lectuals comptabilitzades a Catalunya: el treball (centres específics i inserció a l'empresa ordinària) i els serveis assistencials (llars i residències, suport a l'autonomia a la pròpia llar, centres de dia, entre d'altres).

ATAC A LA INCLUSIÓ LABORAL

Actualment, les eines que garantien una mínima igualtat d'oportunitats al col·lectiu estan desapareixent per la manca de recursos econòmics i Dincat ja parla directament de la fallida del sistema d'inserció laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual, que ha patit una tisorada de 30 milions d'euros. Per una banda, els centres especials de treball (CET), que donen feina a les que no poden treballar al mercat ordinari, es troben ofegats econòmicament i sense possibilitat d'oferir nous llocs de feina. No han rebut la subvenció de l'Estat espanyol que els permetia pagar les nòmines de les treballadores i la Generalitat de Catalunya encara no ha posat al dia els pagaments d'1,6 milions d'euros corresponents als anys 2010 i 2011. Segons les entitats, a aquesta situació, cal afegir-hi la competència deslleial d'empreses amb ànim de lucre que operen amb el nom de

Centre Especial de Treball per aprofitar les subvencions, els beneficis fiscals i les bonificacions de la seguretat social i que atenen discapacitats més lleus (hi ha 214 CET registrats i actius, 106 dels quals són CET sense ànim de lucre de Dincat).

8.700 persones amb discapacitat intel·lectual que treballen podrien perdre la feina

Pel que fa a la inserció a les empreses ordinàries, des de l'1 d'abril, les entitats no disposen de cap recurs per facilitar i garantir l'adaptació de la persona discapacitada al lloc de feina. Dincat alerta que, si la situació no es resol, es corre el risc que les 8.700 persones amb discapacitat intel·lectual que actualment treballen perdin la feina i que les que encara no s'han incorporat al mercat ja no ho puguin fer.

DIVUIT MILIONS MENYS PER A SERVEIS SOCIALS

La tisorada a les llars, les residències, els habitatges i els centres de dia per a persones amb discapacitat intel·lectual ascendeix a divuit milions d'euros. Tot i que les necessitats detectades per les entitats

augmenten, no s'han creat places noves a residències i llars des de l'any 2011 i, el setembre de l'any passat, hi havia al voltant de 80 casos urgents pendents d'una plaça en un centre d'aquest tipus. Les entitats comptabilitzen, també, 175 casos pendents de ser inclosos al servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar, adreçat a persones que volen viure de manera independent, però rebent un suport per ser més autònomes. Per aquest any 2013, està prevista una reducció del servei d'un 20%.

Pel que fa a l'atenció diürna als centres, la dotació econòmica està congelada des de 2010 i les places que s'atorguen, en casos urgents o que provenen de les escoles, no s'estan pagant a les entitats. Actualment, la Generalitat deu les places atorgades el 2011 i el 2012, deute al qual s'afegeix l'impagament de la subvenció del mes de juliol a totes les entitats del tercer sector. Dincat estima que hi ha prop de 120 persones pendents d'una plaça al servei d'atenció diürna.

DEPENDÈNCIA TOCADA DE MORT

En general, el sector de la dependència -que externalitza i professionalitza les tasques de cura de la gent gran i les persones amb discapacitats o malalties cròniques que fins fa pocs anys depenien majoritàriament de dones que no cotit-

Jornada contra les retallades a l'àmbit de la diversitat intel·lectual el 20 de maig de 2012 / JORDI BORRAS

zaven a la Seguretat Social- es troba en una situació límit. La llei de dependència aprovada per l'anterior govern del PSOE, que valorava econòmicament aquestes tasques de cura no reconegudes, va ser ferida de mort el mes de maig passat, després que el Partit Popular anunciés una tisorada de 1.108 euros, una quantitat més alta que la que havia previst gastar el govern espanyol l'any 2013 en ajudes a la dependència (1.087 milions d'euros). L'abandonament dels col·lectius més vulnerables per part de les administracions públiques podria conduir a una situació de privatització d'aquests serveis, que impossibilitaria l'accés a l'assistència a les persones que no poguessin pagar-la. ◀

/ ROBERT BONET

LLIBERTATS // LA SENTÈNCIA POSA DE RELLEU L'EXISTÈNCIA DE GREUS MALTRACTES A LES PRESONS CATALANES

Cap condemna per tortura en el cas del **motí de Quatre Camins**

Quim Armengol

@La_Directa

L'Audiència Provincial de Barcelona ha dictat sentència pels fets que va protagonitzar part del funcionari de la presó de Quatre Camins després del motí del 30 d'abril de l'any 2004. Ho ha fet, però, considerant només els delictes d'atemptat a la integritat moral i falta de lesions, en comptes del delictes de tortura, tal com reclamaven les acusacions particulars i popular. Així doncs, sis de les persones finalment acusades han tingut una condemna d'entre quatre mesos i un any de presó, més inhabilitació i multes en alguns casos. Entre elles, també hi ha l'exsubdirector mèdic de la presó de Quatre Camins, Xavier Martínez Redondo, que ha estat condemnat a tres anys i mig de presó, una multa i inhabilitació professional pels set delictes acumulats. Tot i així, a la pràctica, aquest últim només complirà divuit mesos de presó com a màxim i sis anys d'inhabilitació. El pagament de les indemnitzacions menors -entre 250 i 750 euros per persona afectada- serà sufragat per la Generalitat de Catalunya com a responsable civil subsidiària.

Dos dels testimonis del judici van ser regressats a primer grau després de prestar declaració

El tribunal rebutja el delictes de tortura dels interns es va produir de forma quasi espontània, procedent d'un incident anterior que era el motí i la seva escassa duració temporal, ja que es va realitzar en el tram concret dels trasllats a les cel·les del departament d'ingressos", segons detalla la sentència. Marisa Díaz, una de les advocades de l'acusació particular, ha declarat a la Directa: "Entenc clarament que era tortura, però, si no ho acceptaven, hi havia la possibilitat d'un delictes contra la integritat moral qualificat com a greu i no pas com a lleu, com ha estat finalment. No és habitual que, després de relatar com van succeir els fets com han fet ells, ho considerin lleu". Díaz es refereix a les esferèdors declaracions dels testimonis que van ser víctimes de les pallasses per part del grup carceller, que s'han afegit com a "fets provats" a la sentèn-

cia. Les condemnes imposades són més baixes del que estipula el Codi Penal, ja que s'ha aplicat l'atenuant de dilacions indegudes del judici. Unes dilacions que, segons l'acusació, són provocades, en gran part, per la mateixa defensa, que ha allargat els tràmits. De moment, l'acusació particular ja ha advertit que, si la defensa recorre, impugnará els possibles recursos.

VALORACIONS DE LA SENTÈNCIA

La sentència ha aixecat molta polèmica per la laxitud de la condemna que s'ha aplicat a les carcelleres imputades per tortura. De fet, si comparem les condemnes de les persones preses imputades pel motí i les de les carcelleres que el van reprimir, podem observar que, a la sentència de 2008, les lesions estan imputades com a delictes i no com a falta i es demanen quatre anys de presó per cada delictes de lesions. En aquest cas, el fet que les lesions s'hagin considerat com a falta respon a la valoració mèdica que s'ha fet de la gravetat de les lesions. La manca d'aplicació de protocols mèdics en casos de tortura -com el Protocol d'Istanbul- i la inexistència d'informes mèdics independents -tots els informes van

ser elaborats pels serveis mèdics de les institucions penitenciàries- han pogut influir, doncs, en la rebaixa de la condemna de delictes a falta.

A banda d'això, diversos col·lectius de suport a persones preses han criticat que, durant el judici, no és mencionés la repressió posterior al trasllat de Quatre Camins. Cal recordar que moltes persones van denunciar tortures a les diverses presons on van ser traslladades després del motí -moltes de les quals, malauradament, no van prosperar per diversos motius- i que, avui dia, encara existeixen represàlies per denunciar els efectius carcellers. De fet, dos dels testimonis del judici celebrat el mes de maig van ser regressats a primer grau només arribar a Brians 1, després de prestar declaració contra les nou carcelleres. La presó argumenta altres motius per a la regressió, però el pres denuncia que es tracta d'una mesura de repressió per haver participat al judici i ja ha presentat un recurs contra els sis mesos del règim d'aïllament que pateix.

Malgrat els punts dèbils de la condemna, també hi ha valoracions positives encaminades a la necessitat de fer surar a la llum pública l'existència de tortures i

El 4 de maig, pocs dies abans de l'inici del judici, centenars de persones es van manifestar a Barcelona denunciant la violència institucional pels fets de Quatre Camins / ROBERT BONET

maltractaments a les presons catalanes. A més, tal com ha valorat Marisa Díaz, la sentència ha servit per evidenciar que, en aquest cas, han existit "greus descontrol" i que "es va fer documentació expressament per intentar tancar les lesions dels presos". Des d'un punt de vista més general, l'advocat Andrés García, membre de la Coordinadora per a la Prevenció de la Tortura, ha declarat que aquesta condemna "ha de servir per alertar el conjunt de la societat que la tortura i els maltractaments són un problema estructural actual" dins els espais de privació de llibertat, ja que "els agents polítics, jurídics, mediàtics i, en molts casos, socials han decidit mirar cap a un altre cantó durant molts anys". En aquest sentit, cal recordar que, actualment, existeixen diversos casos de denúncies per tortures i maltractaments a presons catalanes com Lledoners o Brians 1 -en aquest últim cas, un mínim de quatre denúncies en dos anys. A més, l'Autoritat Catalana per la Prevenció de la Tortura també va mostrar la seva preocupació en relació amb les denúncies de Brians 2, on recentment s'ha obert un altre procés penal per maltractaments durant un escorcoll.

OPINIÓ LLIURE

Educació a la deriva

Xavier Díez

Historiador

@La_Directa

Al principi no sembla haver-hi canvis / com una barca que ha apagat els llums / i el motor en la nit, quan entra a port / però que dins la fosca continua / rellicant en silenci per les aigües.

Aquests versos de *Càlcul d'estructures*, de Joan Margarit, defineixen poèticament el moment per on passa l'educació pública del nostre país. Fa alguns anys que han apagat els llums i el motor, i tanmateix, per la llei física de la inèrcia, el vaixell escolar continua desplaçant-se. Tot i això, la proa no enfila cap port, sinó que es troba a mar obert i encrespat. I la situació, dins del silenci de la nit, fa pensar en una nau a la deriva que les onades i els vents neoliberals empenyen vers els esculls.

Al llarg de l'etapa en què Catalunya s'engreixava (*creixement econòmic* és un concepte poc precís), l'educació pública fou deixada de banda. En cap moment la inversió ultrapassà el 3,4% del PIB respecte al 6% de la recomanació de l'OCDE o el 5,4% de mitjana de la UE. El maltracte no només fou econòmic. Des dels mitjans de comunicació, una determinada opinió publicada fonamentada en prejudicis de classe es projectava una imatge negativa dels docents. També hi concorrien alguns elements de distorsió política, com féu el PSC, a la recerca de clientelisme electoral tot incrementant l'horari lectiu a primària, o proposant reformes en la línia de l'experiència dels laboristes britànics, que acabaren dinamitant l'estructura de l'ensenyament públic i privatitzant el sistema, anant molt més lluny que la pròpia Margaret Thatcher.

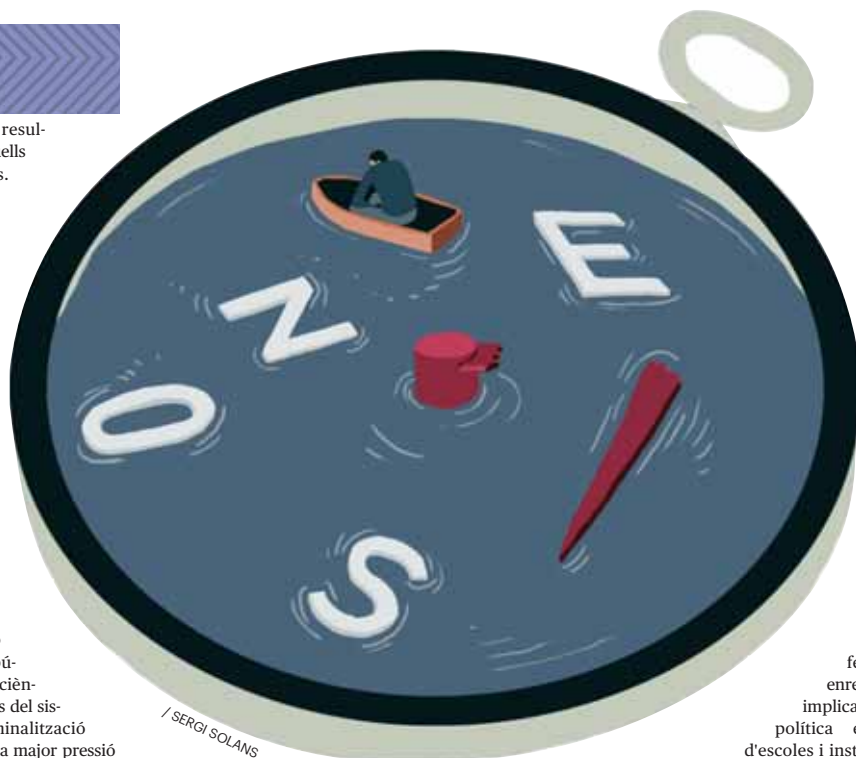
La millor manera d'enganyar l'opinió pública consisteix a fer avaluacions constants del sistema

Precisament el món anglosaxó fou pioner a l'hora d'implementar pràctiques pròpies de l'empresa privada, com ara l'aplicació de criteris estadístics i sistemes d'indicadors a fi de sotmetre l'experiència educativa a paràmetres comptables. És així com les reformes impulsades per Tony Blair, a mitjans noranta acabaren per bombardejar les escoles a còpia de sofisticats sistemes d'avaluació i indexació que culminaven amb un sistema de rànquings, que premiaven els centres on

es registraven "millors resultats" i anatemitzaven aquells que n'assolien de pitjors. Aquest sistema era la translació, en el món educatiu, de les pràctiques i exercicis que protagonitzen les agències de qualificació, unes empreses que marquen les cartes en el casino global, i acaben cobrant comissions per exercir el seu paper de corrupte i corruptor en l'economia global. Evidentment, i com en el cas de l'economia financera, el resultat era idèntic: la destrucció planificada del sector públic, el descrèdit a consciència dels valors igualadors del sistema educatiu i la criminalització d'uns docents sotmesos a major pressió personal i professional, menors recursos i pitjors condicions laborals.

Evidentment, la millor manera d'enganyar l'opinió pública consisteix a fer avaluacions constants del sistema. Aquest és un procés que serveix tant per desautoritzar l'educació pública, com per convèncer-la de la bondat de les polítiques implementades. Així, es fan servir estadístiques per alertar del presumpte mal funcionament educatiu (s'insisteix en una elevada taxa d'abandonament i d'un fracàs escolar excessiu que serveix per justificar l'enèsima reforma), com per exhibir petits guanys amb menors recursos -és el cas de les proves de Competències Bàsiques o les fluctuacions de les qualificacions de la selectivitat. No cal ser massa intel·ligent per esbrinar que el resultat depèn de la dificultat de cada examen. Tanmateix, i precisament aquesta obsessió resultadista és la que impedeix el clima de serenitat, reflexió i estabilitat que representen els factors principals a partir dels quals millora el complex procés educatiu.

El cert és que el fracàs escolar, estudiat amb rigor per l'especialista José Saturnino Martínez García, va anar caient fins a principis de la dècada passada. A partir del 2001, i a tot l'estat, aquest començà a enfilar-se fins als nivells actuals. Seria fàcil atribuir aquesta inflació a l'arribada sobtada d'alumnes provi-

/ SERGI SOLANS

nents de famílies immigrades, bona part dels quals patien situacions socials penoses a banda de la càrrega d'un dol migratori minimitzat pels Equips d'Assessorament Psicopedagògic del Departament. Tanmateix, la major part d'especialistes

Bona part dels docents van ser convidats de manera subtil a desimplicar-se de la política educativa

no es van fixar en un dels factors que més negativament van incidir en aquest canvi de tendència qualitativa. A partir del canvi de mil·lenni, les diverses comunitats autònomes (i Catalunya al capdavant) van iniciar algunes novetats en la gestió dels centres en un sentit involutiu. És quan es tracta de professionalitzar les direccions, establir projectes d'autonomia, i anar expulsant, a poc a poc i silenciosament, la democràcia dels centres. Amb una estructura funcional més jeràrquica, amb una praxi en la presa de decisions menys transparents, bona part dels docents van ser convidats de manera

subtil a callar, a fer passos enrere, a desimplicar-se de la política educativa d'escoles i instituts. Tot plegat, una progressiva esterilització dels equips docents. El resultat, una mena de contrarevolució cultural en la consciència del professorat, que anava escolant-se en la lògica d'uns centres educatius on es mostrava a l'alumnat que les relacions asimètriques de poder, l'arbitrarietat, la jerarquia i el productivisme era el *model natural* d'organització social, un espai de formació on s'ensinistrava l'individu a callar davant la desigualtat i l'alienació, a assumir la impossibilitat de fer front a una organització social injusta, on es confinava les persones en un espai estèril, clos i poc útil. Un no-lloc social que esdevenia aquest vaixell a la deriva sense rumb, ni salvavides, ni escapatòria. Un indret on enaltir la resignació.

Canvis com la LOMCE, la LEC o les diverses iniciatives legals de transformació dels sistemes educatius a imatge i semblança del capitalisme neoliberal aboquen vers a això, a la transformació dels individus, siguin aquests alumnes, docents o famílies, en *zombies*, no-vius sense escapatòria en aquest món on el 99% assumeix la seva inferioritat social, aquesta paradoxa en què l'1% que decideix, es blindava davant l'única certesa del segle: que les castes dirigents són del tot prescindibles, el principal obstacle a extingir per a una organització social justa. ◀

PERSPECTIVA

Col·laboradors obligats o objectors fiscals

Xema Moya

Servei d'Informació de l'Objecció Fiscal a la Despesa Militar

@xemamoya

Dia a dia, l'Estat espanyol, amb la recaptació d'impostos a tots els ciutadans, de manera directa (IRPF, patrimoni) o indirecta (IVA), va omplint les seves arques que, a final d'exercici, constituirà la base sobre la que girarà la "construcció" dels Pressupostos Generals (PGE). Tothom contribueix. Segui per rendes de treball o sigui per consum, tothom participa en la creació del muntant d'ingressos per impostos i posterior distribució als diferents ministeris.

Com a contribuents que som, acceptem, en major o menor mesura, la distribució dels impostos en àrees socials com pot ser la despesa en educació, sanitat, seguretat social, foment del treball, etc., ja que són considerades com a necessitats inherents al desenvolupament i manteniment de la pròpia societat i, per tant, no es troben grups de persones que es posicionin en contra d'aquestes destinacions. Però hi ha un capítol en els PGE que sí que és contestat per un grup força elevat de ciutadans: la despesa militar, que a l'Estat espanyol representa 45 milions d'euros diaris; aproximadament 1 euro per habitant i dia.

Aquest grup de ciutadans es neguen a ser col·laboradors obligats; això no vol dir que es converteixin en evasors perquè es queden els impostos a la butxaca, sinó al contrari, aquests impostos són ingressats a entitats de caràcter social i solidari seguint el lema "despesa militar no, despesa social sí". Es tracta de distribuir els impostos donant-los realment el caràcter social per al que van ser creats.

Aquesta acció es fonamenta en una sèrie de raons:

a) De consciència, com es el cas d'objectors de consciència al servei militar, que anys enrere es van negar a fer el servei militar a l'exèrcit espanyol, amb penes de presó incloses i

ara obligats a ser contribuïdors forçosos del seu finançament. Recordem l'article 16 de la Constitució que: "*garantiza la libertad ideológica, religiosa y de culto de los individuos y las comunidades sin más limitación, en sus manifestaciones, que la necesaria para el mantenimiento del orden público protegido por la Ley*", i en el que es basa l'objecció de consciència queda en simple teoria i invalida el propi dret.

b) Socials, com és el cas de treballadors a les àrees d'educació i sanitat bàsicament, que es troben amb pocs o nuls recursos com a conseqüència de les retallades, conscients que cada vegada és més gran el número de persones necessitades i que, a la vegada, són coneixedores de l'enorme despesa que representa el manteniment de l'exèrcit.

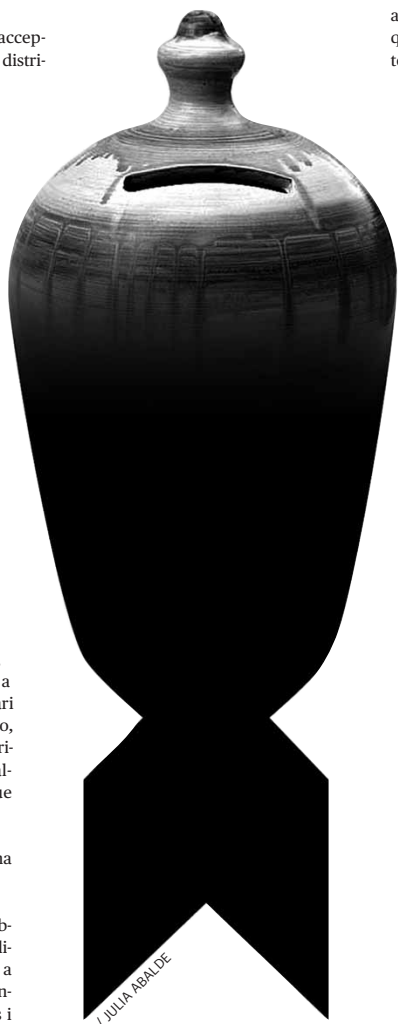
c) De pau, perquè moltes persones no creuen en la força com a mitjà per resoldre els problemes, sinó que aposten en la paraula i el diàleg com eina de solució de tota mena de problemes.

Les possibilitats per negar-se a pagar aquests impostos no són gaires, donat que aquests van inclosos en els productes que comprem i no és viable fer-ho a cada moment que es compra o es venen objectes, menjar, etc.; però sí que hi ha la possibilitat de fer-ho en el moment de fer la regulació d'impostos anuals mitjançant la declaració de la renda.

Es tracta de distribuir els impostos donant-los realment el caràcter social per al que van ser creats"

És en aquest moment quan hi ha la possibilitat de declarar-se objector o objectora fiscal a la despesa militar, fer-ho públicament davant d'Hisenda mitjançant una carta explicativa de l'objecció fiscal practicada i amb el comprovant de l'acció (rebut de l'ingrés), en la que reivindicuem que no volem que els nostres impostos siguin malmesos anant-hi al Ministeri de Defensa.

Volem ser col·laboradores necessàries o volem ser objectores fiscals a la despesa militar? Són moltes les raons per fer el pas endavant per a que la despesa militar es redueixi dels 45 milions d'euros diaris fins a desaparèixer completament i que aquests diners revertixin en la societat en forma d'escoles, hospitals, habitatges socials, etc., però això només ho podem aconseguir si tothom ens fem conscients de la necessitat de fer-ho. ◀

JULIA ABALDE

CANVI DE RUMB

La mutilació com a mètode de conservació

Adriana Mármol Fernández i Julio Ortega Fraile

Veterinària etòloga / Associació Animalista Liberala! @LiberaONG

Tot Sant Cugat, una revista gratuïta de gran tiratge en aquest municipi de Barcelona, sota el títol "Les ungles dels gats", proposa aquest mes als amos de gats, juntament amb rascadors i tallangues, la desungulació com a solució per impedir que els esgarripin el sofà. Fem un repàs de les possibles seqüeles de no pensar a temps si convé tenir un gat a casa quan es té sofà, o posar un sofà tenint gat, així com no recordar que els gats vénen amb ungles incorporades ni fixar-se prèviament en quina és l'escala de valors de cadascun.

La desungulació provoca, en major o menor mesurada, infeccions a les falanges, problemes articulars, esquelètics, ossis i musculars, dificultats per caminar, que el gat es torni mossegador compulsiu, agressiu, espantadís, o que deixi d'utilitzar la sorra pels dolors esquelètics que pateix en gratar en la sorra, entre altres conseqüències, totes elles indesitjables.

No, l'assumpte no té la menor gràcia, de fet és molt greu i amb clares connotacions de brutalitat. El to irònic que emprem en alguns passatges d'aquest text només pretén usar el sarcasme a manera d'antiemètic, perquè realment hem sentit nàusees en llegir aquesta oda a la ignorància, a l'egoisme, a la crueltat i a la imbecilitat.

No hi ha desungulació de més nefastes i llargues conseqüències que la de l'ètica en l'ésser humà. Un article en una publicació de les característiques de "Tot Sant Cugat" necessita d'un autor que l'escriu, d'un redactor cap que l'aprovi i d'uns legisladors que no prohibeixin el seu contingut. Aquí tenim de tot, fins i tot gats que moriran al carrer perquè els canvis en la seva conducta després d'aquesta salvatge intervenció poden fer que finalment els seus amos els abandonin, i un gat casolà i sense ungles, sense llar, està condemnat a morir més tard que d'hora.

Però no passa res, els ciutadans exemplars i moderns que s'acaronen la moral per arrencar-se la complicitat de les amputacions a nens i adults, passen de llarg si la víctima és un gat, fins i tot el seu, perquè al final de la història el seu sofà estarà millor.

No ho va dir Gandhi però sí nosaltres: es pot conèixer el grau d'endarreriment i estupidesa d'un poble que tracta millor un moble en el qual aposita el cul que als éssers vius amb els que conviu. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, boxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

'Aterriza como puedas' Evo, llarga vida a la revolució bolivariana

 Jordi Morales Valldéperez
Amposta

Per si teníem algun dubte que la UE de la prosperitat i la pau, també coneguda com a Europa del capital, no deixa de ser la minyona dels inquis i els seus còmplices britànics, una nova rocambolesca història digna de les comèdies de Leslie Nielsen, ens torna a obrir els ulls a la trista realitat. Resulta que els serveis d'espionatge americans i britànics porten anys espiant a tot Déu: ciutadans, institucions europees... Quan això surt a la llum gràcies a l'espia Snowden, mos posem les mans al cap. "Oh!, que dolents que són estos americans, no respecten los nostres drets a la intimitat, ni la confidencialitat de la informació institucional europea...". Mentre Snowden segueix a l'aeroport de Moscou (o això sembla) esperant que algun país li doni asil per a que no li fotin la injecció letal als EUA o l'obsequien per haver-nos obert els ulls amb una cadena perpètua, resulta que un avió oficial amb el president de Bolívia surt de Moscou i demana fer escala a un país europeu. Tot i que fins al moment no hi ha cap ordre de detenció internacional cap a Snowden ni ha estat acusat formalment de res, en base a un rumor segons el qual viatja a l'avió bolivià, diversos

països europeus deneguen la parada de l'avió d'Evo Morales (president d'un país sobirà, menys desenvolupat que nosaltres, però sobirà i amb plenitud de drets internacionals) que està tot un dia volant per Europa fins que, al final, quan casi no li queda combustible, aterra a Àustria on és retingut durant més de deu hores. No estàvem tant enfadats perquè ens havien espia? Hem de saltar-nos tots els protocols diplomàtics perquè Mr.Obama ens ho demana? Conclusions: queda clar que el primer president negre de la història dels EUA no deixa de ser, com va dir ahir l'expert en Dret Internacional, Pere Vilanova, la versió "soft" de George Bush. Tot i la major fortalesa monetària de l'euro respecte el dòlar, la UE segueix sent una titella sotmesa a la voluntat política i financera de Washington i Wall Street. Una subordinació que es manifesta, entre d'altres formes, per, a diferència del tractament cap a Evo Morales, la cessió d'aeroports europeus als EUA per al trasllat a Guantánamo d'uns presoners de guerra als que no se'ls garanteix cap dret o l'omnipresència a les institucions europees actuals dels homes de Goldman Sachs, principals responsables del crac financer de 2008 del qual encara avui, i sembla que per molt temps, en patim les conseqüències en forma d'atur, pobresa, desigualtat, retallades... ◀

PENSEM

Alimentació ecològica, un luxe a l'abast d'una minoria?

Oscar Romero
 @osc_romero

Biosupermercats, ecobotigues, fires ecològiques, empreses distribuïdores de cistelles a domicili... la mercantilització de l'alimentació ecològica ha crescut molt en els darrers anys i viu un autèntic boom. Prop de 70.000 persones van visitar la fira Biocultura que es va celebrar al Palau Sant Jordi el passat mes d'abril. En els últims deu anys, el nombre d'empreses agroalimentàries ecològiques ha augmentat un 140% i, en els últims cinc, el sector ha doblat la facturació. L'augment d'intermediaris comercials i els efectes de la crisi en les economies domèstiques provoquen que moltes persones percebin l'alimentació ecològica com quelcom car i elitista, tal-

ment una moda de consum que prolifera als barris gentrificats. Cal recordar, però, que l'alimentació ecològica és prou coneguda actualment, en gran part, per les lluites del moviment agroecològic, que fa anys que defensa la producció agrària ecològica, la sobirania alimentària o la cooperació entre productores i consumidors. Una expressió d'aquesta lluita ha estat la creació de les cooperatives de consum ecològic, que han augmentat de forma exponencial des de l'any 2000. Però quin és l'objectiu d'aquestes cooperatives? Organitzar-se per aconseguir productes ecològics a preus assequibles? Estaria bé aprofitar la força d'aquests col·lectius per articular discursos i accions encaminades a avançar en la transformació del sistema agroalimentari dominant. ◀

COM S'HA FET...

Aquesta setmana felicitem al Josep que ha sigut pare i a la seva parella i al nadó. D'altra banda aprofitem també per felicitar el Josep per la magnífica feina que està fent en la reorganització de les corresponals de la DIRECTA. En aquest sentit us recordem que estem inmerses en aquest procés i que qui tingui ganes es

pot posar en contacte amb nosaltres. Properament tenim diverses trobades en aquest sentit. Dissabte 13 a Cardedeu per consolidar l'equip de treball del Vallès Oriental i el Baix Montseny. Dimarts 16 de juliol a Tarragona i dijous 18 a Vilafranca del Penedès. Us animem a participar d'aquestes trobades. Fins la setmana que ve. Salut!

FE D'ERRADES

– L'anterior número vam dir que el nombre de persones sense llar a Barcelona s'havia doblat durant els darrers cinc anys i volíem dir que ha augmentat un 47%.
– En l'article d'Expressions de la setmana passada, titulat 'Bye Bye Blondie' la portada del llibre no es correspon amb la portada de l'edició al castellà que ha editat Pol-len edicions.

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

 LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONÈIXEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. //

Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

està el pati Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarria i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Itcine **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 9

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUÈDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARÉSME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terrespontent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

KNY SMILE

MIRALLS

**“La terra no té preu,
no es pot vendre”**

Ignacio del Valle

i Cayo Vicente

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Energia contra la pobresa

pàg. 6 i 7

A FONTS | LES EXPORTACIONS D'ARMAMENT ESPANYOLES

Quin preu tenen les armes?

Fa pocs dies, les ONG Amnistia Internacional, FundiPau, Greenpeace i Intermón Oxfam van fer públic l'informe ‘La crisi econòmica no afecta les exportacions d'armes espanyoles’, on denunciaven que, al llarg de 2012, el govern espanyol ha exportat armes i material de defensa per valor de 8.000 milions d'euros. De fet, el 2012, les autoritzacions per exportar armes han crescut un 150% respecte a les de 2011. Mentre el govern aixopluga les crítiques sota el paraigua de la crisi, quin preu paguem la ciutadania?

Alba Gómez
afons@setmanaridirecta.info

Segons l'institut independent IPIS, les transferències internacionals d'armes convencionals mouen una quantitat de 100.000 milions de dòlars nord-americans l'any. Aquesta quantitat es queda curta si tenim en compte que no contempla el comerç de serveis militars com la construcció i la formació, o les tecnologies de doble ús (civil i militar) com els sensors i els làsers.

Però, quins efectes té la crisi actual en el comerç d'armes? Si ens fixem en l'Estat espanyol, trobarem un exemple paradigmàtic. Veurem que l'executiu brega per incrementar les vendes d'armes fora del país, malgrat les restriccions que estableix la llei (concretament, la Llei 53/2007 sobre el comerç exterior de material de defensa). Si bé les vendes d'armes espanyoles a l'exterior van caure un 13,6% l'any 2012, no van caure pas les autoritzacions per exportar-ne de noves ni va decaure la voluntat del govern de donar suport a la indústria militar espanyola a través de les exportacions. Vendre armes a l'exterior és la solució que proposa l'executiu popular a les empreses d'armament espanyoles per fer front a la baixada de vendes internes, però, principalment, per fer front al deute històric acumulat pel govern amb aquestes empreses. Un deute que recau com una llosa sobre la població.

“Les exportacions a qualsevol preu no són acceptables”, diuen les ONG que s'han agrupat a la campanya Armes sota control per publicar l'informe esmentat. Alerten que caldrà controlar l'executiu espanyol perquè no compleixi l'objectiu expressat pel titular de Defensa, Pedro Morenés,

d'incrementar l'exportació d'armes per donar suport a la indústria armamentística. Un objectiu que, de moment, ja s'ha plasmat en mesures de liberalització d'aquest tipus de comerç com la Llei 12/2012 de 26 de desembre, que regula els acords govern a govern, i en una intensa agenda internacional del ministre per obrir i consolidar nous mercats.

“Prioritzar les vendes a qualsevol preu incrementa el risc que es relaxin els criteris de control de les exportacions”, sintetitza en un article Francisco Yermo, responsable d'Acció Humanitària d'Intermón Oxfam.

**Vendre armes a l'exterior
és la solució que proposa
l'executiu a les empreses
per fer front a la baixada
de vendes internes**

Segons les dades oficials, l'any 2012, el comerç exterior de material bèl·lic de l'Estat espanyol va superar els 2.200 milions d'euros i van situar el país al setè lloc del rànquing d'exportació mundial, liderat pels Estats Units. La majoria d'aquestes operacions no van estar exemptes del risc de ser utilitzades per facilitar o cometre violacions de drets humans.

Si bé el govern va denegar les autoritzacions per algunes operacions (concretament, es van revocar algunes vendes ja autoritzades a Bahrain i Líbia), les ONG d'Armes sota control lamenten que, en molts casos, el govern no actuï així i, sovint, sigui impossible de-

duir el tipus d'arma exportada o l'usuari final que se'n servirà.

Armes que violen drets

Si fem un cop d'ull a les vendes espanyoles de material de defensa de 2012, ens adonarem que hi ha operacions preocupants. El comerç amb França –implicada en l'ofensiva militar a Mali, per exemple– o les vendes efectuades a països com Bahrain, Egipte i l'Àrabia Saudita tenen moltes possibilitats d'afavorir les violacions dels drets humans. Hi ha altres transferències d'armes i de munició que ens haurien de posar en estat d'alarma: és el cas de les vendes a Colòmbia, el Pakistan, Ghana, Mèxic, Israel i els Estats Units, països que vulneren sistemàticament els drets humans de la població civil.

Fem, ara, un breu trajecte geogràfic per copsar quines operacions efectua el govern espanyol amb països que vulneren els drets humans de manera constatada.

Operacions sonades

Segons l'informe d'Armes sota control, la possible venda de 250 carros de combat Leopard espanyols a l'Àrabia Saudita és una de les operacions més inquietants de l'Estat espanyol. Això té una explicació: el 2009, les forces armades saudites van utilitzar tancs al nord del Iemen per bombardejar civils i, pocs anys més tard, l'any 2012, les empreses espanyoles van recaptar més de 21 milions d'euros arran de la venda d'armament i municions a aquesta monarquia absolutista. Les organitzacions esperonen el govern perquè condicioni aquesta venda a l'establiment de salvaguardes com la formació i els sistemes de rendició de comptes per

evitar que les forces armades saudites violin els drets humans i el dret internacional humanitari. Una altra operació sonada que consta a l'informe és la venda d'helicòpters militars i de munició d'artilleria a Colòmbia, un país que viu un conflicte armat i on es violen els drets humans de manera sistemàtica.

Dels Estats Units a Ghana

La venda de material de defensa als EUA sense les garanties que les armes no es faran servir en els conflictes armats en què està implicat aquest país és un altre motiu d'alarma, segons les ONG. Un percentatge important d'ar-

IL·LUSTRACIÓ:
Núria Frago

Un percentatge important de d'armes espanyoles van a parar a les mans d'empreses privades nord-americanes

mes espanyoles van a parar a les mans d'empreses privades nord-americanes; això és greu si recordem que molts estats nord-americans no controlen prou la tinença i la venda d'armes de foc i que moltes d'aquestes armes es poden fer servir per cometre delictes (el darrer, l'atemptat de Boston, encara és recent). Tampoc no hi ha prou garanties –diuen les organitzacions– que les armes no siguin transferides a persones vinculades amb el crim organitzat de Mèxic, o a unitats públiques o privades involucrades en operacions antiterroristes a l'exterior, que sovint vulneren el dret internacional.

Precisament a Mèxic, l'Estat espanyol va exportar productes per valor

de 84 milions d'euros, que van anar a parar a les forces armades mexicanes. Però el govern espanyol, com alerten les ONG, tampoc no ha fet pública una avaluació del risc que determini que les aeronaus i els cartutxos exportats no contribuïràn a les violacions de drets humans al país (recordem que s'ha documentat que l'exèrcit, la marina i les forces policials mexicanes han comès assassinats, tortures, execucions extrajudicials, segrestos, etc. en la guerra contra els càrtels de la droga). En aquest sentit, les organitzacions demanen que el govern espanyol especifiqui quina unitat militar mexicana farà ús d'aquestes armes.

En contrast amb l'opacitat habitual, l'Estat espanyol és molt explícit amb les exportacions de material de defensa a Israel. Tot i les actuacions violentes i indiscriminades d'aquest país contra els territoris palestins ocupats (on l'exèrcit israelià ha matat, ferit i torturat civils), el govern espanyol ha exportat armes a aquest país per valor de 637.842 euros: pistoles esportives, bales per a proves, peces de míssils... la majoria de les quals, destinades a les forces armades.

El Pakistan també va rebre material de defensa espanyol l'any 2012, unes operacions que sumen 3,5 milions d'euros i que inclouen aeronaus, equips electrònics i vehicles destinats a les forces armades pakistaneses. En aquest cas, l'executiu espanyol tampoc no ha donat explicacions de risc. Un patró que es repeteix a nombrosos països, com Ghana, un dels destinataris més importants d'armes espanyoles de caça i tir esportiu. A Ghana, des de 2004, l'Estat espanyol ha venut armes per valor de 27 milions d'euros a un

país molt marcat per la inestabilitat tot i no tenir garanties sobre el seu ús final.

Del nord de l'Àfrica al Pròxim Orient

A més de les exportacions a l'Àrabia Saudita, al nord de l'Àfrica i al Pròxim Orient, l'Estat espanyol també ha segellat operacions comercials polèmiques. Segons l'informe d'Armes sota control, el govern espanyol encara no ha facilitat informació sobre el tipus de productes –entre els quals hi ha bombes, torpedes, coets i míssils–, la quantitat, les usuaris i l'ús final del material venut a Egipte o a Bahrain, dos estats on les autoritats reprimeixen les protestes ciutadanes de manera violenta.

Pendents de Síria

A Síria, la situació és dramàtica: segons l'ONU, gairebé 100.000 persones han mort des de l'inici de la guerra civil i més de set milions de sirianes depenen de l'ajuda humanitària. Tot i que, segons les informacions publicades, l'Estat espanyol encara no ha autoritzat cap transferència d'armes o de munició al govern sirí o a l'oposició, caldrà estar amatents perquè el ministre García-Margallo, després de l'aixecament parcial de l'embargament de la venda d'armes a Síria, va expressar la possibilitat de subministrar material bèl·lic als grups opositors sirians.

Recomanacions de les ONG

Després d'examinar les exportacions d'armes de l'Estat espanyol i de constatar el perill de moltes d'aquestes operacions, les ONG responsables de l'informe fan algunes recomanacions al govern. En primer lloc, apunten, cal

reforçar el control de les operacions que puguin posar en perill els drets humans i actuar de manera preventiva, com estableix la Llei 53/2007. Això vol dir suspendre l'exportació d'armes als països on hi hagi un conflicte armat, una situació de repressió o de violència política o un risc important de cometre greus violacions del dret internacional. Les ONG afegeixen que cal perfeccionar, també, el sistema de garanties perquè les ciutadanes puguem conèixer amb detall la destinació i l'ús final del material armamentístic exportat.

Un percentatge important de d'armes espanyoles van a parar a les mans d'empreses privades nord-americanes

A més de tot això, el govern s'hauria de comprometre a reforçar el control parlamentari: augmentar la transparència, facilitar les fonts d'informació i fer un informe anual més detallat. I, finalment, hauria de ratificar com més aviat millor el Tractat internacional sobre el Comerç d'Armes (TCA) i modificar la Llei 53/2007 i el reglament que la desenvolupa, per recollir l'esperit del Tractat, que prohibeix les transferències d'armes sempre que es puguin fer servir per cometre genocidis, crims de lesa humanitat, crims de guerra i violacions dels drets humans o del dret internacional humanitari.

L'estat espanyol hauria venut 250 carros de combat Leopard a l'Aràbia Saudita
-
Esacademic.com

“El control, la transparència i la limitació del comerç d'armes incrementaran significativament arreu del món”

A més de director de l'ONG catalana FundiPau, l'activista Jordi Armadans és membre de la Campanya Control Arms, que va impulsar, ara fa anys, el primer tractat internacional sobre el comerç d'armes (TCA), aprovat a l'Assemblea General de l'ONU l'abril passat, després d'anys de negociació. Armadans, que ha participat en primera persona a tot el procés diplomàtic per aconseguir l'aprovació del TCA, esgrimeix algunes claus d'aquest acord, que haurà de regular un comerç que mou 70.000 milions de dòlars cada any a tot el món i que també tindrà efectes a casa nostra.

El mes d'abril d'enguany, vam assistir –per fi– a l'aprovació del Tractat de Comerç d'Armes (TCA), que des de FundiPau heu seguit de ben a prop. Què vol dir que aquest tractat regula però no prohibeix el comerç d'armes?

A diferència de molts altres productes, les armes –tot i el seu gravíssim impacte– no estan subjectes a cap regulació global pel que fa al comerç mundial. Per això, fa quinze anys, va néixer una campanya que reclamava la regulació global del comerç d'armes per aconseguir que tots els estats complissin una normativa comuna que els exigís control i transparència i limités l'arbitrarietat i la irresponsabilitat amb què actuen els governs amb les seves vendes d'armes. Efectivament, el TCA no és una eina per al desarmament. És només (i ja és molt!) un instrument per evitar els impactes més greus de la proliferació i el descontrol de les armes al món (hi ha més de 500.000 morts cada any per violència armada). El TCA estableix que els estats no poden vendre armes si aquestes poden incidir directament en la vulneració de drets humans. Això és claríssim en casos de conflictes armats oberts, de dictadors que fan servir armes per reprimir la seva població, etc. Tenint en compte els interessos de la indústria militar i de les potències armamentístiques, que s'han oposat sistemàticament a la regulació del comerç d'armes, l'aprovació del TCA és –en si mateixa– una gran consecució.

En quin moment es troba el tractat ara?

El tractat va ser votat per una gran majoria d'estats (154 a favor, 23 abstencions i 3 en contra) a l'Assemblea General de les Nacions Unides del 2 d'abril. Ara, cal que els estats el signin (de moment, 75 ja ho han fet, entre ells, l'espanyol) i comencin a ratificar-lo (Islàndia ha estat el primer a fer-ho). Tres mesos després que 50 estats l'hagin ratificat, el TCA entrarà en vigor i serà vinculant per als estats signants.

En quins aspectes creus que hauria pogut ser millor?

En diversos. Però, bàsicament, ens hagués agradat que fos més contundent en el seu redactat per impedir interpretacions que en puguin debilitar l'abast i l'ambició. Per exemple, tot i que el TCA regula totes les armes convencionals, tal com està el redactat el text, pot permetre que alguns estats forcin la interpretació segons la qual les armes noves (com els *drons* o les armes robòtiques) no estan subjectes al TCA. El millor antídoto és que, ara, el TCA inclou la possibilitat de canviar-ne el redactat, cosa que no estava garantida en esborranys anteriors (bé, tècnicament, sí; però havia de ser per unanimitat, cosa que permetia que un sol Estat pogués bloquejar un acord de canvi i de millora, que mai s'acabaria adoptant).

“El comerç exterior d'armes de l'Estat espanyol va superar els 2.200 milions d'euros l'any 2012 i va situar el país al setè lloc del rànquing d'exportació mundial”

Com s'aplicarà el TCA a l'Estat espanyol i quines coses canviarà?

El més important del TCA és que obligarà els estats que no tinguin llei de regulació del comerç d'armes a fer-ne una. I els que en tenen, com el cas espanyol, a revisar-la a l'alça. Per tant, es pot dir de manera molt clara que el nivell de control, transparència i limitació del comerç d'armes incrementarà significativament els propers anys arreu del món.

Què creus que passarà amb el deute que ha contret el govern espanyol amb les empreses espan-

yoles que fabriquen material de defensa?

Bé, és evident que el TCA no tindrà cap impacte sobre decisions preses pel govern espanyol des de la meitat dels anys 90. En tot cas, és un tema gravíssim que demostra, a més d'un militarisme tronat, els deliris de grandesa, la manca de planificació i la pèssima gestió dels successius governs espanyols. Em sembla evident que un autèntic govern sensible, en un context de retallades socials com l'actual, hauria de tenir ben clar que pagar el deute per compromisos de compra d'armes ofensives, en alguns casos obsoletes, s'hauria de convertir en la darrera de les prioritats.

Partint de les dades sobre el comerç exterior d'armes de l'Estat espanyol, quins fets són, al teu parer, els més denunciabls?

Bé, sens dubte, aquelles vendes que, per tipus de productes i situació –o implicacions– del país destinatari (des de Colòmbia fins a l'Aràbia Saudita, passant pels Estats Units o Egipte), vulnereu la llei espanyola de 2007 segons la qual no s'han d'autoritzar les vendes que puguin esdevenir un factor de desestabilització per a la pau i els drets humans.

Quins fronts d'actuació tenim les ciutadanes que estem d'acord a eradicar la indústria armamentística?

Hi ha molts fronts. Un, el que ocupa la llei d'armes i el tractat, és en clau de dignitat i sentit comú: exigir que els governs i la indústria militar no facin el que vulguin, que acceptin uns criteris i limitacions pel que fa al comerç d'armes. Al capdavant, que assumeixin la seva responsabilitat i se sotmetin al control ciutadà, social i global. Més enllà i en clau obertament no violenta, pacifista i antimilitarista, podem qüestionar la indústria militar i el comerç d'armes en si mateix. Això passa per participar en activitats de sensibilització, d'incidència política (reclamant al nostre municipi, país, etc. que no aculli fàbriques d'armes, per exemple) i de desobediència civil (com l'objecció fiscal a la despesa militar).

Ignacio del Valle i Cayo Vicente:

“La terra no té preu, no es pot vendre”

Entre el 14 i el 16 de juny, Ignacio del Valle i Cayo Vicente, membres del Frente de Pueblos en Defensa de la Tierra, van visitar Barcelona com a part d'una gira de treball per Europa. A més d'oferir una xerrada en el marc del segon aniversari de l'Espai Social Autogestionat de Can Batlló (Sants, Barcelona), també es van reunir amb activistes i col·lectius socials que, des d'aquí, han donat suport a la població d'Atenco, localitat on va sorgir i es manté en lluita el Frente de Pueblos. Enmig d'aquestes activitats, vam conversar amb Ignacio del Valle i Cayo Vicente per conèixer, de viva veu, la seva experiència en la lluita social per la defensa de la terra.

Elisa Figueroa i César Rojo
entrevista@directa.cat

Quines són les principals estratègies de lluita que ha desenvolupat el Frente de Pueblos en Defensa de la Tierra?

Cayo Vicente: Des de la seva aparició, el Frente de Pueblos ha desenvolupat dues vies de defensa. D'una banda, l'aspecte legal. Sempre hem estat pendents i hem vigilat la defensa legal. Va ser un procediment que, el 2002, ens va ajudar a lluitar contra el decret expropiador de les nostres terres i vam guanyar. Però, d'altra banda, el més fonamental i determinant per al moviment ha estat la via de la mobilització social.

En quins aspectes ha estat rellevant la mobilització social?

CV: Quan vam defensar les nostres terres, molts de nosaltres vam aprendre a fer acció política: participar a marxes i mitings, expressar-nos en públic, fer fulls volants i conferències de premsa, organitzar fòrums, projeccions de

cinema, exposicions fotogràfiques o diaris murals i crear cançons sobre la nostra lluita. Una qüestió molt important, que va passar de manera natural, va ser gravar tota aquesta experiència. El curiós és que, per fer-ho, diversos companys van usar les càmeres que vam confiscar als agents de policia. Aquestes càmeres eren per vigilar-nos, però nosaltres les fem servir per fer la memòria del moviment. Així mateix, els companys van organitzar brigades d'informació a l'interior del país i van fer servir diversos cotxes de la policia que també havien estat confiscats. D'altra banda, es van organitzar guàrdies nocturnes i recorreguts per vigilar les nostres terres, una tasca en què van participar companys de diverses ideologies.

Com ho vau fer per treballar junts?

CV: A Atenco, hi van arribar organitzacions de totes les tendències progressistes democràtiques d'esquerra. Aportaven les seves propostes i nosaltres apreníem. Primer, els escoltàvem i, després, hi havia una assemblea general per decidir quines propostes acceptàvem i quines no. Això va ser una experiència molt enriquidora per a tots. No es va negar la paraula a ningú; tu podies venir a parlar i nosaltres escoltàvem. L'important no era qui ho proposava, sinó què proposava i què es podia fer amb la seva proposta. Això ens va donar un resultat favorable i va ser crucial per a la victòria del Frente el 2002.

—
“La victòria del Frente de Pueblos en Defensa de la Tierra és la primera dels moviments populars del món al segle XXI”
—

Com valoren aquesta victòria?

CV: Sense voler ser pretensiosos, tot i que s'ha de tenir en compte, la victòria del Frente és la primera dels moviments populars del món al segle XXI. És una petita victòria, però també té aquest significat. I com a lligo històrica, demostra que un poble organitzat, un poble decidit, un poble amb la correlació de forces necessària, amb les relacions convenients, amb la cohesió interna fonamental i amb solidaritat nacional i internacional, amb una posició ferma, amb una direcció honesta, capaç d'afrontar atemptats —que n'hi va haver—, capaç de fer front a la repressió, la persecució i la

FOTOGRAFIES: Maria Zendrera

fustigació mediàtica, capaç de desenvolupar la seva pròpia dinàmica de comunicació amb el suport dels mitjans alternatius... un poble així, deia, pot enfrontar-se a l'Estat i sortir-ne victoriós.

No obstant això, el maig de 2006, la reacció de l'Estat contra Atenco va ser brutalment violenta. Podríeu explicar el context d'aquesta repressió?

CV: El front es va unir a la Otra Campaña, una iniciativa política de l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN). El 2006, la Otra Campaña estava aglutinant diversos moviments socials i això, per a l'Estat, era una amenaça que calia desarticular. I per fer-ho, va triar un moviment emblemàtic, el Frente de Pueblos. L'Estat va infligir un càstig exemplar a Atenco per desmoralitzar la lluita social independent a Mèxic. Per això, el que va passar el 3 i el 4 de maig va ser clarament terrorisme d'Estat per aniquilar el Frente. Però el missatge era per a tot el país: "No us organitzeu perquè us passarà això, amb l'Estat no s'hi juga".

"Ens toca fer el mateix que els nostres avis: deixar les terres als nostres néts com a herència"

Malgrat la repressió, vau aconseguir organitzar-vos i tirar endavant. Com ho vau aconseguir?

Ignacio del Valle: A Atenco, l'Estat va aplicar el terrorisme d'Estat, la persecució, la violència inaudita i també la tortura sexual com a mecanisme generalitzat en contra de les companyes, que van presentar una denúncia a la Comissió Interamericana de Drets Humans. Com a resultat de tot

aquest procés, Atenco és un moviment reprimit exemplarment i, no obstant això, novament victoriós. I no per la nostra gràcia, sinó pels mateixos elements que van permetre la victòria de 2002, encara que en altres condicions històriques, és a dir: hi ha una direcció honesta, clara i ferma i solidaritat nacional i internacional. La victòria d'Atenco és en el pla moral i polític, perquè vam aconseguir alliberar tots els presos polítics detinguts el maig de 2006, però encara no coneixem la justícia. Els responsables dels fets del 3 i el 4 de maig no han estat jutjats, no han pagat com ho han de fer. No és venjança el que volem, sinó justícia.

Aquesta demanda de justícia forma part de la vostra gira per Europa?

IdV: Nosaltres som una comissió del Frente de Pueblos i, en primer lloc, el propòsit de la nostra visita és agrair profundament la solidaritat que ens han brindat i reconèixer el seu suport, però també denunciar la situació actual que estem vivint, per descomptat. El 2006, Enrique Peña Nieto va ser l'autor intel·lectual de la repressió contra el nostre poble. Ara, és president de Mèxic i ha tornat a desenvolupar un projecte per fer-se amb les nostres terres. És a dir, s'acosta una altra batalla per al poble d'Atenco i defensarem les nostres terres una altra vegada. Aquesta és la situació en què ens trobem ara i és el que també venim a denunciar. Per a nosaltres, la terra no té preu, no es pot vendre perquè és la que ens manté. Aquí es conrea i hi ha els aliments que tenen les nostres comunitats. Aquestes terres tenen una història molt important perquè són l'herència dels nostres avis, que hi van deixar la seva sang i, sobretot, els seus anhels de benestar per a les altres generacions. I avui ens toca complir amb el que ells ens van deixar com a herència perquè actuem de la mateixa manera, perquè no pensem a vendre-les, sinó a deixar-les als nostres néts com a herència.

Una història de lluita pel territori i contra la injustícia social

El Frente de Pueblos en Defensa de la Tierra (FPDT) és una organització camperola de San Salvador Atenco, una localitat situada a l'orient de Ciutat de Mèxic. Va sorgir l'any 2001 com a oposició a un decret d'expropiació que l'expresident Vicente Fox havia emès per construir un aeroport a les terres d'Atenco i les poblacions dels voltants. Després de diverses mobilitzacions i d'una lluita legal, el FPDT va vèncer el govern i aquest va haver de derogar el decret d'expropiació. Va ser una victòria transcendent, que mostra que és possible triomfar davant els projectes neoliberals que imposa l'Estat i la classe empresarial.

Després d'aquest triomf, el FPDT va iniciar un procés de solidaritat amb altres moviments socials a escala nacional i local. En aquest sentit,

l'any 2006, va donar suport a un col·lectiu de floristes de Texcoco, població propera a Atenco, a qui les autoritats prohibia vendre en un mercat municipal. Després d'algunes protestes, les autoritats van acordar permetre que les floristes venguessin el 3 de maig, un dia festiu en què la venda de flors és important. No obstant això, el govern no va complir la seva paraula. El 3 de maig al matí, la policia esperava les floristes i no les va deixar treballar.

Llavors, van començar els enfrontaments, que es van allargar durant tot el dia. A la nit, el camperolat es va replegar a Atenco. El 4 de maig al matí, el govern va dur a terme un operatiu policial que es va saldar amb més de 200 detencions, persones ferides de gravetat i dones que van patir abusos sexuals per part de policies.

Malgrat l'extrema violència exercida contra la població d'Atenco, el FPDT es va reorganitzar. Després de quatre anys de protestes socials i defensa legal, va aconseguir alliberar tots els companys empresonats.

Fins ara, cap autoritat no ha estat castigada per la violència policial contra la població d'Atenco. Tanmateix, un grup de dones ha perseverat en la batalla legal per denunciar l'Estat mexicà per tortura sexual. L'11 de novembre de 2011, la Comissió Interamericana de Drets Humans va acceptar la denúncia del col·lectiu de dones demandants i, el 14 de març de 2013, es va celebrar la primera audiència. El procés judicial està en curs.

+info:
mujeressinmiedo.blogspot.com

Energia contra la pobresa

L'accés a l'energia està lligat al benestar de les persones. Cada vegada hi ha més població incapaç de mantenir la llar en unes condicions adequades de temperatura i a un preu just. Creu Roja de Catalunya ha observat que el 43,2% de la població que atén viu en llars que no es poden permetre encendre la calefacció. Segons l'Institut Nacional d'Estadística, el 60% dels habitatges estan construïts sense criteris d'eficiència energètica i el 13% de la població catalana no pot mantenir casa seva a una temperatura adequada -18 graus a l'hivern i 25 graus a l'estiu. L'empobriment progressiu de la població, l'increment dels preus de l'energia i la baixa qualitat de l'edificació fan proliferar un nou problema social, la pobresa energètica. Per combatre aquesta situació, el projecte Fuel Poverty Group, impulsat per Ecoserveis i l'Associació Benestar i Desenvolupament, possibilita que un grup de gent, de manera voluntària, assessori famílies que viuen en situacions de vulnerabilitat energètica i exclusió social.

Oriol Agulló
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

En Fernando s'acosta al mercat de la Barceloneta. Avui, l'Ajuntament de Barcelona ha situat un punt informatiu sobre l'estalvi energètic a casa i el barcelonenc hi acudeix, interessat a reduir la despesa econòmica de la seva factura elèctrica. "Pago més de 300 euros cada mes", relata. En Fernando viu en un pis que no supera els 30 metres quadrats i no disposa de calefacció. "Només possem els radiadors elèctrics quan fa molt fred". El noi, de trenta anys, actualment està aturat i viu amb la parella i les seves dues filles, de cinc i tres anys. "La meua filla gran, que pateix autisme, es passa el dia encenent i apagant els interruptors, això pot fer que paguem tant en electricitat?", pregunta desconcertat. "Devem rebuts de lloguer i la propietària del pis ja ens ha amenaçat de fer-nos fora", comenta inquiet. En Fernando rep una ajuda dels Serveis Socials, més de cent euros al mes, però no disposen de gaires ingressos i no poden fer front a un consum tant elevat d'electricitat.

"És possible que la instal·lació sigui antiga, que tingueu contractada una

potència superior a la necessària, que tingueu un consum fantasma que no hagueu detectat, que tingueu uns electrodomèstics molt ineficients o, fins i tot, que us estiguin punxant l'electricitat", adverteixen els tècnics del punt informatiu. Avui, però, el servei d'informació municipal compta amb la col·laboració d'Aniol Esquerra, assessor

En Fernando viu en un pis que no supera els 30 metres quadrats sense calefacció, però paga més de 300 euros de factura elèctrica cada mes

energètic d'Ecoserveis. Amoïnat pel relat d'en Fernando, Esquerra es decideix a visitar l'edifici per comprovar quina és la font de l'elevada despesa energètica. El tècnic es troba davant d'un edifici amb infiltracions per totes les obertures, un escalfador de gas—que encara paguen a terminis— mal instal·lat per la companyia distribuïdora, una nevera mal col·locada amb el *super frost* activat, etc. La principal despesa ener-

L'educació energètica és indispensable per evitar que la pobresa energètica esdevingui un problema crònic

gètica que té la família és un radiador de fil radiant i dues bombetes d'incandescència de 100W. Amb tot, l'assessor detecta que en Fernando i la seva família han estat víctimes de les maniobres d'un comercial que va canviar-los el contracte de la llum amb uns descomptes enganyosos, donant-los d'alta de dos serveis de manteniment més cars que els descomptes que oferia. A més, Esquerra constata la manca d'informació ciutadana existent: la família d'en Fernando no és conscient que té dret a demanar una ajuda social que els suposaria un descompte del 33% del cost de la factura i desconeixen que la tarifa que més s'ajusta al seu consum és la de discriminació horària, que, segons els càlculs del tècnic, els representaria un estalvi d'un 20% més sobre el preu total de la factura.

Causas de la pobresa energètica

Segons dades de l'Idescat, vora el 30% de la població catalana viu en risc de pobresa. Com reflecteix l'estudi *Excess winter mortality in Europe: a cross country analysis identifying key risk factors*, entre 50 i 150 milions de persones del continent europeu pateixen pobresa energètica i l'Estat espanyol és un dels països amb més mortalitat a l'hivern, que s'endú més de 2.300 vides cada any.

No hi ha una única causa que la provoqui, és resultat d'una multiplictat de factors. Un dels principals és palesa en el fet que el 17% dels habitatges presenten humitats, goteres o altres problemes derivats d'un mal aïllament. Cal tenir en compte que més de la meitat dels habitatges de l'Estat espanyol es van construir abans de l'any 1979, quan no existia cap normativa que regulés el comportament energètic dels edificis.

La manca de diners ha fet que no es pugui resoldre o atenuar aquesta situació. Cada vegada hi ha més propietàries que no volen invertir per rehabilitar els seus pisos perquè, encara que no facin obres, els habitatges es continuaran llogant. Així mateix, la bombolla immobiliària va provocar que moltes persones s'hipotequessin i avui no es poden permetre les despeses d'adequació energètica dels habitatges.

El fred i la humitat poden derivar en afecçons psíquiques com angoixes, ansietats i depressions causades pel sentiment d'aïllament i exclusió social

La vulnerabilitat de la població no només es dona durant els mesos de més fred. L'any 2011, en un estudi elaborat per un equip científic internacional, on hi havia membres de l'Institut Català del Clima (IC3), predeïa que, a partir de 2080, la població europea moriria més durant els mesos d'estiu que durant l'hivern. La pobresa energètica ha estat un problema invisible durant molt de temps. Tot i que cada vegada es fa més evident als països desenvolupats, als països empobrits hi ha 1.300 milions de persones que no tenen garantit l'accés a l'energia; a Catalunya i a l'Estat Espanyol, manquen els instruments polítics i legals per garantir l'ús i l'accés a l'energia a un preu just. No es prioritza la rehabilitació energètica dels habitatges de les famílies en situació de vulnerabi-

litat ni s'imposen mesures de transparència al mercat energètic. Poques empreses regulen els preus i la quantitat i la qualitat de la producció de l'energia, de manera que l'interès de les consumidores queda força desprotegit. El preu de l'electricitat ha augmentat un 50% durant els darrers dotze anys, cosa que no ha fet més que agreujar i incrementar el nombre de famílies vulnerables.

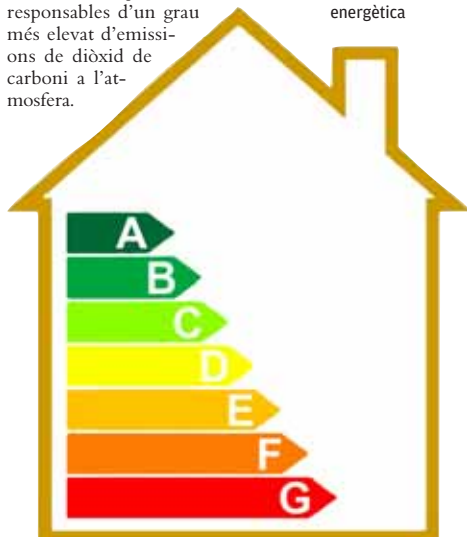
Cada vegada més veus assenyalen que cal abordar la problemàtica des de diferents àmbits: des de l'energètic, aportant solucions tècniques per reduir l'ús de l'energia a la llar, des del social, possibilitant l'accés a l'energia pels sectors de població més vulnerables. No obstant això, només trobem agents dins el tercer sector i la societat civil. Sense voluntat política es fa difícil que les subministradores d'energia adoptin un paper protagonista i responsable en la lluita contra aquesta problemàtica.

Efectes de la pobresa energètica

Una persona que pateix pobresa energètica acostuma a tenir una renda baixa i moltes despeses. En la majoria dels casos, aquestes persones no poden fer front als pagaments i això causa una acumulació de deutes que va creixent desmesuradament. Però, viure en unes condicions d'inhabitabilitat també pot provocar problemes de salut. El fred i la humitat causen problemes respiratoris –especialment a la mainada i la gent gran– i fins i tot poden derivar en afecions psíquiques com angoixes, ansietats i depressions causades pel sentiment d'aïllament i exclusió social.

Però, la precarietat de l'edificació i de les prestacions energètiques també té un fort impacte en l'entorn. Usuaris que viuen a pisos sense aïllament o amb entrades d'aire directes tenen més demanda de calefacció que si no en tinguessin. Així doncs, tot i que sigui totalment contradictori, el més habitual és que les persones amb rendes més baixes i menys poder adquisitiu són les que han de fer front a unes factures més elevades i, per tant, són responsables d'un grau més elevat d'emissions de diòxid de carboni a l'atmosfera.

L'1 de juny va entrar en vigor el Reial decret 235/2013, pel qual tots els edificis construïts abans de novembre de 2007 han de sol·licitar un certificat d'eficiència energètica

Sessió amb les ambaixadores energètiques del programa Fuel Poverty Group, el 3 de juliol a la seu d'ABD, a Barcelona
-
Ecoserveis

Voluntariat contra la pobresa energètica

«La pobresa energètica existeix des del moment que la ciutadania va tenir accés a l'energia. No obstant això, fins als darrers anys, la problemàtica s'ha abordat de manera correctiva, és a dir, les famílies que no podien fer front a les factures de gas i d'electricitat anaven a serveis o entitats socials i sol·licitaven una ajuda econòmica per al pagament dels serveis. Tot i que això ha servit per pagar moltes factures, aquesta mena d'actuacions no resolen el problema ni preveuen situacions futures.

Per treballar l'empoderament de la població més vulnerable, ha nascut el projecte Fuel Poverty Group, una iniciativa que pretén prevenir la pobresa energètica evitant que les famílies tinguin unes despeses energètiques tant elevades que no hi puguin fer front. El projecte segueix la mateixa filosofia de moltes entitats socials franceses, angleses, portugueses i hongareses, amb serveis d'Asset Building, és a dir, d'autoconstrucció de patrimoni. Aquesta mena de serveis pretenen augmentar l'autosuficiència i la dignitat de la població més vulnerable dotant-la del coneixement i els recursos necessaris per potenciar el seu accés a serveis com una educació de qualitat o un habitatge digne.

Des de l'any 2007, Ecoserveis treballa la pobresa energètica a través de projectes europeus. Des d'aleshores, han introduït la problemàtica a l'agenda pública fent incidència política i formant treballadors socials. Tal com assenyalava Marta García, responsable del projecte, «es tracta d'una prioritat social que im-

plica àmbits d'acció com la salut, l'habitatge, l'energia i la protecció dels drets del consumidor, especialment, del consumidor més vulnerable».

La col·laboració d'Ecoserveis amb l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD) ha permès la consolidació del Fuel Poverty Group, un projecte que es troba en fase pilot, que busca l'alfabetització energètica de voluntàries. Amb aquesta iniciativa, les voluntàries energètiques as-

El projecte Fuel Poverty Group segueix la filosofia d'entitats socials franceses, angleses, portugueses i hongareses amb serveis d'autoconstrucció de patrimoni

essoraran els diferents serveis d'atenció d'ABD, dirigits a famílies en situació de risc d'exclusió, mitjançant xerrades informatives sobre l'ús de l'energia a la llar i fent visites als habitatges de les famílies.

En el cas de les visites, l'equip de voluntàries donarà pautes per millorar l'eficiència de calderes, electrodomèstics o il·luminació i analitzarà les factures de gas i electricitat amb les famílies, per proposar-los els contractes de subministrament que puguin ser més beneficiosos per cadascú.

Com podem fer que un habitatge sigui més eficient energèticament?

La clau per estalviar consum energètic és invertir per millorar l'aïllament d'un edifici. Si no tenim diners per fer cap inversió, podem adoptar algunes mesures per tal de millorar l'eficiència:

- Ventilar la casa deu minuts al dia. A l'hivern, millor fer-ho al migdia i, a l'estiu, a primera hora del matí.
- Apagar la calefacció a la nit. Encendre-la un cop ventilada la casa i amb totes les finestres tancades.
- Posar doble vidre a les finestres. Millorareu el confort tèrmic i acústic del vostre habitatge. Un 40% de les fuites de calor es produeixen a través de les finestres.
- Si les finestres són de fusta i no ajusten bé, podeu col·locar una cinta estanca que permetrà un tancament hermètic.
- Utilitzeu persianes i cortines per deixar entrar el sol a l'hivern i impedir que entri a l'estiu.
- Utilitzeu ventiladors tradicionals en lloc d'aparells d'aire condicionat.
- No sobreescalfeu casa vostra. Per cada grau que augmentem la calefacció, consumim un 8% més d'energia.
- Utilitzeu calefaccions centralitzades i apagueu els radiadors quan no hi si-gueu. No cobriu mai els radiadors amb mobles ni amb elements decoratius.
- Poseu-vos un termostàt per automatitzar l'encesa i l'apagat de la climatització.
- Eviteu els llums encesos inútilment.
- Desconnecteu els aparells de la xarxa elèctrica quan no estiguin funcionant.
- A la cuina, trieu el recipient a la mida del cremador i reguleu la flama per evitar que sobresurti de la base del recipient.
- No superu els 35 graus de temperatura d'ús per a l'aigua calenta.
- Si escalfeu aigua amb electricitat, l'escalfador ha de ser prop del bany i la cuina per evitar les pèrdues de calor de les canonades.
- Si teniu contractada la tarifa nocturna, utilitzeu els horaris amb descompte per fer anar la rentadora, l'assecadora o els aparells d'elevat consum energètic.
- Substituiu les bombetes d'incandescència per les de baix consum.
- Netegeu les bombetes i les pantalles, donaran més llum i duraran més.
- No deixeu els aparells amb l'stand by, gasten més energia durant les hores que no estan encesos que l'estona que els utilitzeu.
- No obriu i tanqueu constantment les portes de la nevera o el forn quan estan en funcionament.
- Deixeu refredar els aliments calents abans de posar-los a la nevera.

Puigcerdà, 127

FOTOGRAFIA: Robert Bonet

Es guarda el moment exacte de la fotografia. S'ha adonat que algú el fita des de darrere l'aparell. Es recolza a una porta, que ara és la benvinguda a casa seva. Una fusta vella i viscuda. Una mirada viscuda i castigada. Un instant a la nau del carrer Puigcerdà número 127. El barri de Besòs Mar i el Maresme de Barcelona. Una nau gegantina que trontolla i, a pesar de la seva magnitud, sembla boira als ulls de molta gent. Va ser fàbrica, després fàbrica en desús i ara la fàbrica que acull més persones a Barcelona. No hi ha recomptes exactes. Fan córrer per la xarxa #son300.

A partir del proper 24 de juliol, corre el risc de tornar a ser fàbrica en desús. El desallotjament està sentenciat i és el colofó d'una política d'exclusió i de fer-se el longuís. Perquè, abans de Puigcerdà, s'ha passat el rasclat per Zamora, Pere Quart, Badajoz... Així, les persones que intenten viure han rodolat com baldufes. Poden eliminar els espais, però la gent—sense saber on i com col·locar-se—continuarà existint. Al que va ser el Manchester català, encara hi trobaran

alguna fàbrica morta. Potser una que encara s'alçarà sobre els fonaments, o una altra mig nua, on poder plantar la caravana, a la intempèrie.

A Puigcerdà, la ferralla és el mitjà de subsistència. Es reparen electrodomèstics i algun vehicle atrotinat. Si mires portes endins, trobes els quadres de l'Ibrahima, tallats amb fusta delicadament; o les obres d'Edi Molonga, el pintor de sorra. Tenen anhels i projectes. També reivindiquen una sortida digna. Sí, consistori, l'empobriment no és incompatible amb la dignitat. Tot i que moltes no tenen la situació regularitzada i estan condemnades a la clandestinitat i tantes altres són víctimes *col·laterals* de la bombolla immobiliària. Consistori de formalíssimes inspeccions tècniques i propietaris: quan els expulsen de la fàbrica buida amb un fort dispositiu, només haureu exercit de guardians de la propietat privada, però, com va dir Huertas Claveria, "entre por i por (...) el problema continua sense resoldre's".

Gemma Garcia

RODA EL MÓN

14

El control sobre les xarxes d'emissió, motiu ocult de la clausura de la televisió grega

16

Txèquia: Neonazis organitzen un intent de linxament de població romaní i sintí

L'ORIENT MITJÀ // L'INICI IMMINENT DEL RAMADÀ POT AJUDAR A CALMAR LA TENSA SITUACIÓ QUE ES VIU AL PAÍS O ACABAR DE DINAMITAR-LA

La caiguda de Mursi accentua la confrontació a Egipte

Marc Almodóvar

Barcelona

@egiptebarricada

Nou bany de sang a la transició egípcia. La matinada del 8 de juliol, els enfrontaments sagnants entre grups partidaris del deposat president Mohammed Mursi i les forces policials i militars van causar 51 morts, incloses la d'un soldat i un oficial de policia. La majoria van ser fruit de ferides per armes de foc. La massacre es va produir a les portes del palau de la Guàrdia Republicana del Caire, on es creu que es podria trobar retingut el fins fa poc president del país i davant del qual simpatitzants dels Germans Musulmans havien estat organitzant protestes contra el que descriuen com a cop d'estat militar. Uns i altres s'acusen d'haver iniciat els incidents. Tot i que no queda clar quin és l'origen de la batalla campal, l'esdeveniment torna a dinamitar la transició egípcia. Aquestes 51 persones se sumen a les 74 que van morir arran dels enfrontaments entre sectors partidaris i detractors de Mursi des de l'anunci de la seva deposició. A hores d'ara, sembla que l'imminent inici del mes de ramadà és l'únic que pot ajudar a calmar aquesta situació tan tensa... o, segons com, acabar de dinamitar-la.

La matinada de dilluns, els enfrontaments entre partidaris de Mursi i forces policials i militars van deixar 51 morts

Els incidents del palau de la Guàrdia Republicana van provocar la ruptura del fràgil pacte assolit entre les forces militars i els grups d'oposició als Germans Musulmans per a la deposició del president Mursi. Els sectors salafistes

d'El Nour, grup islamista conservador que va ser la segona força més votada a les legislatives de 2011, van anunciar la seva sortida del procés. "Nosaltres volíem evitar el bany de sang i, ara, ja s'ha vessat", afirmava el portaveu Nader Bakar a la premsa. El grup islamista ja havia amenaçat de trencar el pacte pocs dies abans, quan la premsa va filtrar les intencions de nomenar el premi Nobel de la Pau Mohammed el-Baradei com a primer ministre del govern interí. La pressió va obligar els militars a fer un pas enrere i proposar els noms, primer, de l'antic cap de la borsa Baha el-Din i, després, del que va ser ministre d'economia durant el govern de la junta militar i negociador amb el Fons Monetari Internacional, Samir Raduan. Uns perfils que mostrarien quina serà l'agenda política d'un govern que, segurament, buscarà tancar ràpidament les reformes econòmiques exigides per a un rescat

econòmic del FMI valorat en 3.600 milions d'euros. Davant una escena política calenta, el president interí Adli Mansour va moure fitxa. De matinada, va emetre un decret constitucional que plantejava el full de ruta de la transició: nova Constitució d'aquí cinc mesos, eleccions presidencials d'aquí sis i legislatives d'aquí nou. El president es reserva el dret de reinstaurar l'estat d'emergència per un període de tres mesos amb l'aprovació del consell de govern.

Tot i que sembla evident que la deposició militar de Mursi ha incomodat l'administració Obama, poques hores després de la massacre, la Casa Blanca va afirmar que no pensava aturar l'ajuda econòmica nord-americana a les forces armades. "Creiem que retirar l'ajuda no afavoriria l'interès dels Estats Units", afirmava el portaveu d'un govern que, fins ara, s'ha negat a qualificar la deposició del president Mursi de cop d'estat. S'hi ha

negat tot i les pressions de congressistes republicans com John McCain, que exigien la fi de l'assistència nord-americana a l'exèrcit egipci. Obama havia amenaçat de fer-ho pocs dies abans, espantat del precedent que marcava depositar un president escollit a les urnes i amb el temor que el suport a l'aïllament polític de les forces islamistes pugui esperonar una nova onada d'islamisme armat. Però ha acabat optant per donar suport a un exèrcit que consideren "l'única força estabilitzadora", segons paraules del congressista Mike Rogers. La majoria de governs occidentals han evitat parlar de cop d'estat i les autoritats israelianes han guardat un silenci previsor per evitar condicionar la política interna egípcia.

Estats Units s'ha negat a qualificar la deposició de cop d'estat i manté l'ajuda econòmica a l'exèrcit

Una política que, els darrers dies, ha estat marcada per una autèntica ràtzia policial contra els Germans Musulmans, que ha rememorat les pràctiques dels anys de Mubarak i ha aixecat les alarmes d'organitzacions de drets humans com Amnistia Internacional. Ni 30 segons després que s'anunciés la deposició del president, es va tallar el senyal televisiu de tres cadenes islamistes i els seus directors van ser detinguts per les forces policials, que també van assaltar els estudis caiotes del canal Al-Jazira, considerat un canal pròxim a la germanant musulmana. Les forces policials van detenir mig centenar de líders islamistes -entre ells, l'home de negocis i autèntic peix gros de la formació Khairat Shater- i es va prohibir viatjar a prop de 300 membres de la formació islamista. Segons testimonis, la policia assaltava les llars al crit de: "Benvinguts a la nova era de llibertats".

L'exèrcit egipci custodia l'edifici de la Guàrdia Republicana a Nasr City al Caire, el dilluns, 8 juliol / KHALIL HAMRA

GRÈCIA // LA CLAUSURA ES VA ANUNCIAR JUST ABANS DE L'INICI D'UNA LICITACIÓ PER A LA CREACIÓ DE LES XARXES D'ALTA DEFINICIÓ HD A TOT EL PAÍS

El control informatiu, darrere el tancament de la **televisió grega**

Apostolis Fotiadis / Redacció
Atenes / Barcelona
@Balkanizator

Dades i informació. Tot indica que la necessitat d'aplicar mesures urgents d'austeritat, l'argument que esgrimeix el govern grec per justificar el tancament de la televisió pública grega (ERT) el passat 11 de juny i sense previ avís, només era un pretext.

Per Nikos Mihalitsis, exdirector del departament tècnic d'ERT, el tancament de la televisió pública es va produir per dues raons: "Una és que el govern vol aplicar mesures similars a altres organismes públics com escoles i hospitals i necessita un banc de proves per mesurar la reacció de la ciutadania (...) S'està aplicant la doctrina del xoc". L'altre és que "els propietaris de televisions privades, juntament amb els polítics del poder estan intentant controlar el mercat de la televisió i la informació que arriba al públic". "El *timing* del tancament no és accidental: ERT va deixar d'emetre just abans de l'inici d'un concurs per a la creació de xarxes d'alta definició HD a tot el país", afirma Mihalitsis.

Malgrat l'apagada, les treballadores d'ERT s'han organitzat per continuar emetent de manera autònoma

"A la licitació, hi ha una empresa de distribució de radiodifusió, Digea, que representa els interessos de les cinc principals productores de televisió, que en sortirà ben beneficiada", diu Mihalitsis. A la UE, les productores de televisió tenen prohibit posseir, també, les xarxes de distribució, com a salvaguarda de la radiodifusió independent. No obstant això, la legislació grega preveu que una produc-

tora de televisió pugui disposar d'un petit percentatge en les empreses de distribució. En aquest escenari, les principals televisions privades han creat un entremat a través de Digea per reclamar la licitació de l'alta definició i deixar ERT sense la possibilitat de concórrer al concurs, a més d'usurpar-li la funció pública. Digea ja disposa d'una llicència d'HD que cobreix les ciutats gregues més importants. L'absència d'ERT no només significaria la desaparició d'una entitat pública amb privilegis per decidir com distribuir les xarxes de radiodifusió d'alta definició en benefici del públic, sinó també permetre que un consorci d'agents privats, en coordinació amb els seus socis polítics, pogués intentar controlar tot el que s'emet al país.

La denúncia de Mihalitsis va ser recollida per l'històric diputat del Pasok al

Parlament Apostolos Kaklamanis, que va assegurar que "el que ha passat amb ERT és un gran escàndol. L'organització va ser tancada perquè no pogués participar en la consideració de qui posseirà la nova xarxa d'emissió", va dir.

Si bé és cert que hi ha força personal administratiu contractat per afinitat política, la gran majoria de les 2.700 treballadores d'ERT asseguren que la cadena no té déficit. S'ha estimat que el tancament pot arribar a costar més de 300 milions d'euros en pèrdues de drets i compensacions per a projectes incomplerts, més diners del que costa mantenir-la. Un cop apagat el senyal analògic d'ERT, la seva propietat ha quedat a mans del Ministeri d'Hisenda.

De moment, la retransmissió continua parcialment aturada, malgrat les protestes multitudinàries -amb la consegüent

repressió policial- i la crisi de govern que ha fet que el partit socialdemòcrata DIMAR hagi abandonat la coalició que formava amb Samaras (ND) i el partit social-liberal Pasok.

Malgrat, també, que el Tribunal Suprem de Grècia va ordenar que la televisió pública tornés a emetre de manera provisional fins que el govern hagi posat en marxa el nou organisme, que ha de funcionar amb menys treballadores, amb la figura de l'interinatge i amb menys pressupost.

Les treballadores -que ocupen les seus de la cadena- s'han organitzat de manera autònoma per continuar programant i emetent. La Unió Europea de Radiodifusió (UER) -una associació professional d'organismes de radiotelevisió sense finalitats comercials- va intervenir proveint les treballadores d'ERT d'un enllaç satèl·lit per mantenir l'emissió, a través de la subcontractació d'aquest servei a la companyia israeliana Rrsat, fet que ha provocat una desavinença diplomàtica entre Grècia i Israel. A la vegada, ERT també està emetent per Internet, escapollint-se de la propaganda governamental i de la troica. Giacomo Mazzone, membre de la UER, va afirmar a la DIRECTA que la intervenció es va fer "perquè la radiodifusió de servei públic d'ERT és un dret primari dels ciutadans europeus i ningú no pot impedir accedir-hi, ni que sigui per un sol dia".

Sembla que els mètodes emprats en la liquidació d'ERT també estan plens d'irregularitats. El tancament ha eludit el Parlament i s'ha aplicat sense quòrum ministerial. Segons Mazzone, després de l'apagament, "diversos contactes esporàdics que tenia firmats ERT van ser traspassats a algunes televisions comercials sense donar cap explicació". I les treballadores, tot i que s'han autoorganitzat i continuen treballant sense cobrar, han estat acomiadades irregularment. Mentrestant, Brussel·les avala el tancament de la radiotelevisió pública grega i se'n renta les mans. ◀

Concentració massiva a les portes de la radiotelevisió grega el 13 de juny / G. ECONOMOPOULOS

EUROPA // ENTREVISTA A ROGER COLE SOBRE EL PAPER DE L'ALIANÇA PER LA PAU I LA NEUTRALITAT (PANA)

“La independència, la democràcia i la neutralitat d'Irlanda han estat destruïdes amb l'entrada a la UE”

Roger Cole és fundador i president de l'Aliança per la Pau i la Neutralitat (PANA, en les sigles en anglès). Des de 1996, l'organització lluita per mantenir la neutralitat de la República d'Irlanda, amenaçada per tractats europeus com el de Niça (2001) o el de Lisboa (2007). La construcció europea, segons Cole, a més de socavar la democràcia i fomentar la desigualtat social, està adquirint trets imperialistes.

Àngel Ferrero
Dublin
@angelferrero

Sou president de PANA des de la seva fundació. Quan es va fundar i per què?

PANA es va fundar el 1996 per defensar que Irlanda mantingués la seva independència en política exterior i una neutralitat positiva com a tret fonamental d'aquesta política. Vam fundar PANA perquè estàvem convençuts que l'elit política irlandesa estava decidida a destruir la independència, la democràcia i la neutralitat d'Irlanda per integrar el país en un superestat europeu centralitzat i militaritzat. La prova que aquest procés existeix és, avui, molt més clara que aleshores.

Com ha canviat la neutralitat històrica d'Irlanda des de la seva entrada a la Unió Europea?

Quan Irlanda va unir-se a la llavors Comunitat Econòmica Europea, el llibre blanc del govern va prometre que l'entrada no afectaria la nostra neutralitat. Des de llavors,

La UE està governada per una casta política que és lleial a la UE i no als pobles dels països respectius

vors, tractat rere tractat, es transfereix més i més poder des del poble irlandès i altres pobles de la UE cap a una elit política europea cada cop més gran i influent. Com a part d'aquest procés, la independència, la democràcia i la neutralitat d'Irlanda han estat destruïdes. Ara, Irlanda forma part del complex militar-industrial

de la UE/EUA/OTAN, immers en una guerra perpètua a l'Afganistan, a Síria, a Mali i a altres punts del món.

PANA ha denunciat l'ús de l'aeroport de Shannon per part de l'exèrcit nord-americà. Quin ús exacte en fa?

La neutralitat no és un concepte vague. Està consagrat a la llei internacional per la Convenció de l'Haia de 1907, que declara que un Estat que desitja romandre neutral no pot permetre que el seu territori sigui emprat en un conflicte. Això explica, per exemple, perquè cap avió militar nord-americà no aterra a l'aeroport de

Zuric. Des de 2002, en canvi, milions de tropes nord-americanes han passat per l'aeroport de Shannon per participar a les guerres de l'Afganistan, l'Iraq i, probablement, molts altres països.

Heu denunciat la militarització de la Unió Europea, que heu descrit com un 'imperi'. Per què un imperi?

El president de la Comissió, Durão Barroso, ha fet servir aquest terme. La UE no la governen els pobles dels estats que la integren. La UE està governada per una casta política que és lleial a la UE i no als pobles dels països respectius i que, mit-

jançant els anomenats *battle-groups*, està creant un exèrcit europeu. Es veuen en el paper de líders d'un Estat que emergeix com a imperi, especialment a mesura que es van reestructurant les seves forces armades perquè siguin capaces de dur a terme intervencions militars exteriors.

Quin paper hi juga Alemanya?

L'elit política alemanya, encapçalada per Merkel, ha demanat obertament la creació d'un exèrcit europeu i, sense cap mena de dubte, domina la UE econòmicament. No obstant això, sembla que està menys predisposada a la intervenció militar que l'elit francesa o britànica, possiblement per la força que té el moviment pacifista a Alemanya i la memòria històrica del poble alemany. El moviment pacifista alemany és molt més gran que organitzacions com PANA a Irlanda i encapçala els esforços per crear un moviment per la pau europeu per contrarestar una cultura cada cop més imperial.

Des de 1990, la UE té una presència militar cada vegada més gran al món. Quina mena de conseqüències polítiques ha tingut a escala internacional? La UE es dirigeix cap a una carrera armamentística amb potències emergents com Rússia o la Xina?

No hi ha cap dubte que, a la UE, hi ha forces polítiques que desitgen aquesta evolució del bracet dels EUA, però molt pocs creuen que la UE tingui la capacitat per fer-ho sola. La guerra dels EUA/UE/OTAN a Síria i les sancions a l'Iran són exem-

L'escalfament global, la fam mundial i la necessitat d'una redistribució de la riquesa justa són els únics objectius reals

ples clars. L'alternativa a aquest desenvolupament és construir un moviment mundial per la pau i, per aquest motiu, PANA és membre del Consell Mundial per la Pau. L'escalfament global, la fam mundial i la necessitat d'una redistribució de la riquesa justa són els únics objectius reals, l'única alternativa real a l'estat de guerra i austeritat perpètua que ens ofereix l'elit europea. ◀

Roger Cole en una de les protestes contra l'ús militar de l'aeroport de Shannon / ÀNGEL FERRERO

TXÈQUIA // GRUPS D'ULTRADRETA POPULISTES CAPITANEGEN L'INTENT DE LINXAMENT DE LA COMUNITAT ROMANÍ I SINTI

Neonazis a la recerca del pogrom a Txèquia

Roger Suso
Berlín
@eurosuso

La població txeca Ceské Budejovice, en alemany Budweis, seu de la cereseria Budweiser, està sent escenari d'un intent de pogrom i linxament contra el veïnat romaní i sinti i contra la comunitat romaní provenint d'Eslovàquia i Romania que hi viu. Hi ha hagut dos intents de pogrom i persecució durant els dos primers caps de setmana de juliol. Durant el primer, el dia 6, prop de 100 neonazis txecs es van endinsar en aquest poble de la Bohèmia, al barri de Máj. El segon va ser protagonitzat per més de 400 persones, moltes d'elles armades amb navalles papallona, barres d'acer i bats de beisbol. La tensió i la por és diària. La violència desencadenada i l'estigma sobre aquest col·lectiu es troba lluny de remetre. Durant les marxes que van protagonitzar aquests grups a la plaça major de la ciutat, la policia va detenir més de 130 ultradretanes pels greus avalots que van causar amb els efectius antidisturbis, però no ha presentat càrrecs contra cap d'aquestes persones i totes han estat posades en llibertat.

Els polítics locals han estat agitant els sentiments racistes durant molt de temps

Les concentracions i intents de pogrom van ser capitanejades per grups d'ultradreta populistes, però, particularment, per la formació neonazi Partit Obrer (DS) i el seu líder local Jaromír Pytel, àlies DJ Ferda. Només un centenar de persones van sortir al carrer per rebutjar aquestes marxes. Com sempre que van mal dades, la comunitat romaní i sinti, en la seva totalitat, es converteix en el boc expiatori de la retòrica i la praxi neofeixista, de la discriminació quotidiana i la xenofòbia simbòlica enquistada al centre de la societat; del racisme dels petits gestos que, amb eufemismes i hipèrbols, criminalitzen la pobresa i culpabilitzen aquest poble dels problemes socials i de benestar col·lectiu, de la crisi econòmica i de l'atur. Mentrestant, les escaramusses se succeeixen i els grups de caps-rapats de Combat 18 (una organització neonazi d'elit basada en el principi de resistència

sense líders associada a la xarxa nacionalsocialista i de foment de música anti-comunista Blood & Honour) i membres del DS continuen desfilant contra la població romaní i sinti, que rep amenaces de mort i pedregades als seus habitatges i campaments.

Els polítics locals han estat agitant els sentiments racistes durant molt de temps. Des de les institucions, han acusat les persones romaní i sinti d'"incivilitzades" i de "saturar els serveis socials i les

escoles" i les han vinculat amb la inseguretat i el crim. En el context actual de crisi del capitalisme i d'ascens progressiu del feixisme, les mesures d'austeritat aplicades pel govern han exacerbant la situació. Les retallades en el benestar i l'educació estan empenyent encara més la població romaní i sinti a la marginalitat i la pobresa. El racisme contra la població romaní instal·lat en la societat és un consens social legítim per la majoria de les elits governants i ja és històric emprar el

Els atacs racistes contra la comunitat romaní no són nous a la República Txeca / SLAVOMÍR KUBES

sentiment antizíngar -i, per extensió, també l'antiimmigració- per construir un discurs populista i demagog capaç d'entebolir el conflicte social, desviar el debat públic de la corrupció i de l'acció política i, a voltes, incitar al pogrom.

Aquesta mena de fets racistes no són nous a la República Txeca. Ja el 2009, quatre neonazis militants de Combat 18 i simpatitzants de DS van atacar amb còctels Molotov l'habitatge de la família Kudrik, una família romaní de la població de Vítkov. El setembre de 2011, diverses poblacions de les regions de Liberec i d'Ústí nad Labem, al nord-oest de Bohèmia, just a la frontera amb Alemanya, també van ser testimoni d'atacs violents contra la població romaní i d'enfrontaments entre comunitats i la policia. Els fets de Ceské Budejovice tenen cert paral·lelisme amb els que van protagonitzar grups neonazis durant els anys 90 a Alemanya contra projectes alternatius i albergs de persones sol·licitants d'asil. En aquest clima, en què els grups neonazis perceben que, mitjançant la violència podien dur a terme la seva agenda política, es va gestar el que més tard esdevindria el grup terrorista Clandestinitat Nacionalsocialista, l'NSU.

EL CAS NAGYOVÁ ECLIPSA ELS FETS

El 13 de juny, la brigada contra el crim organitzat de la policia txeca va fer una ràtzia a diferents edificis públics i privats repartits pel país. Durant l'operació, van confiscar prop de cinc milions d'euros en metàl·lic i desenes de quilos d'or en lingots. Set persones van ser detingudes, entre elles, l'antic i l'actual director de la intel·ligència militar, l'exministre d'Agricultura i Jana Nagyová, la cap de gabinet del primer ministre, el conservador Petr Necas. La trama ha forçat la dimissió de Necas. La fiscalia txeca acusa Nagyová d'organitzar una xarxa d'espionatge il·legal i clientelista, de suborns i d'abús de poder. Nagyová, amant de Necas, també va ordenar espionar l'exmuller del ja exprimer ministre. Aquesta és la segona dimissió, en quatre anys, d'un primer ministre del conservador Partit Democràtic Cívic (ODS) enmig d'un escàndol. Necas va succeir Mirek Topolánek, conegut pels seus comentaris antisemites i homòfobs i famós per haver participat a les festes *bunga bunga* que organitzava Silvio Berlusconi a la sarda Vila Certosa. La trama de corrupció ha eclipsat els atacs racistes contra la comunitat romaní i sinti.

LOURDES LAO

EXPRESSIONS

'Catalunya, terra d'ateneus', un recorregut per 150 anys d'història

L'exposició, que arriba a Caldes de Montbui després de passar pel Museu d'Història de Catalunya de Barcelona i altres localitats, repassa el passat de l'ateneisme, el rol social que ha jugat i els interrogants de futur per al moviment.

Ignasi Morgades
@La_Directa

El Museu Thermalia, ubicat a l'emblemàtica plaça de la Font del Lleó de Caldes de Montbui, allotja, fins l'11 de setembre, l'exposició *Catalunya, terra d'ateneus*, que pretén posar en valor l'activitat d'aquests centres com a vertebradors de la vida social i cultural del país. La mostra itinerant s'ha organitzat amb motiu dels 30 anys de la Federació d'Ateneus de Catalunya.

A través de plafons il·lustrats que ressegueixen l'origen i l'evolució del moviment ateneístic fins avui, es plantegen les semblances i les diferències entre el context social de la fundació i l'actualitat. L'exposició trasllada el protagonisme als artífexs de l'ateneisme i a totes aquelles persones que, al marge d'edats i motivacions, el sostenen i l'impulsen a través de l'activitat quotidiana.

El relleu generacional al capdavant de les associacions, un dels reptes actuals del moviment

La mostra també reproduïx la cafeteria d'un ateneu, on es permet que la visitant sigui i consulti premsa i fotografies de les entitats agrupades territorialment. A més, disposa d'una secció destinada a les agrupacions locals que han cedit material històric o audiovisual, per cloure amb un apartat interactiu on s'acullen demandes i suggerències adreçades als centres. Per complementar la informació, les visites reben un diari amb contingut íntegre sobre el moviment ateneístic amb els plantejaments,

les dificultats i els reptes actuals, entre els quals destaca el relleu generacional al capdavant de les associacions.

Catalunya, terra d'ateneus és fruit de dos anys de treball de recerca i documentació de la història de les entitats i suposa la mostra més completa feta fins ara sobre aquestes associacions culturals. Després de passar pel Museu d'Història de Catalunya de Barcelona, Arenys de Munt, Gadesa i Caldes, la mostra continuarà la itinerància fins al desembre de 2014 a petició de les entitats federades.

La localitat vallesana compta amb tres ateneus actius, el Casino de Caldes, el Centre, Ateneu Democràtic i Progresista i l'Ateneu Molí d'en Ral, fundats entre mitjan segle XIX i finals del XX i que responen a inquietuds i realitats diverses que il·lustren l'heterogeneïtat d'a-

quest moviment i la complexitat de la xarxa que conformen. Organitzats en múltiples formes -de clubs a germanats- i destinats a públics diferents en funció de la ideologia o la classe, només a Catalunya, s'han documentat més de 400 ateneus que han estat actors clau en la transformació de l'entorn i la societat dels darrers 150 anys.

La denominació d'ateneu, molt difosa a l'Europa occidental, té l'origen en una de les primeres institucions escolars públiques de la Roma antiga. Recuperant el patronatge d'Athena, deessa de la saviesa i les arts, aquesta invocació reflecteix la inequívoca intencionalitat instructiva de les entitats, inspirades en les societats científiques i literàries del segle XVIII, en els marcs de la Il·lustració i el positivisme del segle XIX. A Catalunya, els ateneus

agafen el relleu de les confraries medievals i adquireixen un caràcter social més marcat, fet que respon a les mancances de la societat industrial, amb grans desigualtats socials i un índex d'analfabetisme molt alt.

Si bé els ateneus catalans, des de sempre, han tingut la certesa que formaven part d'un moviment conjunt, l'acció unitària va ser tan buscada com infructuosa. Després dels dos congressos històrics els anys 1911 i 1912, les disputes ideològiques i els conflictes socials van acabar amb l'intent d'agrupar les més de 138 entitats que hi havien participat. No serà fins el 1983 que se celebrarà el tercer congrés i es fundarà la Federació d'Ateneus de Catalunya, que actualment agrupa, assessora i forma prop de 150 entitats.

La Federació d'Ateneus de Catalunya, fundada fa 30 anys, actualment agrupa i assessora prop de 150 entitats

Apareguts en una situació social, política i legal adversa, els ateneus sempre han respost amb voluntat, enginy i decisió a les necessitats culturals, de lleure i de benestar físic de les persones associades. Aquestes entitats s'han mantingut fidels als principis que les van inspirar i han estat de vital importància per a l'educació de les classes populars i el manteniment de la cultura i la llengua catalanes. Encara avui, els ateneus són espais de referència per a milers de persones en clau de lleure, formació i sociabilitat. Per aquest motiu, la mostra planteja el paper que hauran de jugar els ateneus en el futur si volen continuar sent agents decisius en l'avenç cap a una societat més justa, equilibrada i culta. ◀

La mostra inclou la reproducció de la cafeteria d'un ateneu, on la visitant pot seure i consultar documents
/ IGNASI MORGADES

EXPRESSIONS

Per què n'hi diuen amor quan volen dir ideologia?

Elba Mansilla
@La Directa

els sentiments i les emocions són, aparentment, l'essència d'allò que ens defineix com a persones. Nombrades autores i col·lectius feministes analitzen fins a quin punt el pensament amorós, lluny de ser un impuls, ha naturalitzat una forma hegemònica d'organitzar les relacions de gènere, la convivència i el treball de cures.

Començarem per redefinir conceptes. Quan parlarem d'amor, de pensament amorós, ens referirem a una determinada ideologia cultural que sorgeix a Occident amb la modernitat i que es va transformant fins als nostres dies fins a esdevenir una "configuració sim-

Quan parlarem d'amor, ens referirem a una determinada ideologia cultural que sorgeix a Occident amb la modernitat

bòlica i pràctica que influeix directament en la producció de símbols, representacions, normes i lleis i orienta la conformació de les identitats socials i gènériques, els processos de socialització i les accions individuals, socials i institucionals" (Esteban, 2011).

AMOR I MODERNITAT

Amb la reorganització de la societat en la transició del feudalisme al capitalisme, no només es van produir ajustos en l'àmbit de l'economia, l'organització de la

producció i l'accés a la terra, amb l'encerclament de les terres comunals, la proliferació del treball assalariat com a forma de subsistència de les classes proletàries i l'exclusió de les dones de la possibilitat d'accedir a un salari. Simultàniament a aquest primer moment d'acumulació de capital originària, també s'imposaria un model de desenvolupament social orientat a la família, institució que s'aniria reduint progressivament fins a la forma nuclear, la parella heterosexual, els fills i les filles. La família es va imposar, per sobre d'altres formes més comunitàries, com a forma de convivència predominant i com a mecanisme privat i gairebé únic per fer front a les tasques reproductives, les cures i els afectes. La lògica de l'encerclament es traslladaria, d'aquesta manera, a l'esfera de les relacions personals.

Així doncs, la família esdevindria l'espai des d'on s'expropiaria el treball de les dones, s'invisibilitzaria i es naturalitzaria fins a considerar-lo un atribut natural de la psique i la personalitat femenines. La família es convertiria, també, en el marc de socialització, ensinistrament i subjectivació per a les generacions d'homes i dones futures, on el vincle entre les membres seria el parentiu i l'intercanvi del treball sense salari es faria, presumptament, per amor.

Com afirma Silvia Federici al seu darrer treball *Revolució en punto cero*: "Aquesta ideologia que contraposa la família (o la comunitat) a la fàbrica, allò personal a allò social, el que és privat al que és públic, el treball productiu a l'improductiu, és útil de cara a la nostra esclavitud i a la llar, que, en absència de salari, sempre ha aparegut com si es tractés d'un acte d'amor. Aquesta ideologia està profundament arrelada en la divisió capitalista del

treball, que troba una de les seves expressions més clares en l'organització de la família nuclear". Federici afegeix irònicament que "de la mateixa manera que Déu va crear Eva per donar plaer a Adam, el capital va crear la mestressa de casa per servir el treballador masculí físicament, emocionalment i sexualment; per a crear la seva canalla, cosir els seus mitjons i arreglar el seu ego quan estigui destruït a causa de la feina i de les (solitàries) relacions socials que el capital li ha reservat".

Per aflorar la ideologia que s'amaga darrere els afectes i la sentimentalitat és una mirada necessària i d'una transcendència comparable a la que, en el seu moment, va representar parlar de sistema sexe-gènere, com els mecanismes històrics i socials pels quals el binarisme de gènere i l'heterosexualitat obligatòria són produïts, afirma l'antropòloga basca Mari Luz Esteban.

"Així, si Déu va crear Eva per donar plaer a Adam, el capital va crear la mestressa de casa per servir el treballador masculí"

Al seu treball *Crítica del pensamiento amoroso*, Esteban investiga com influeix l'amor en la socialització i en la construcció de gènere de les persones, que seran educades sentimentalment i convertides en homes i dones de manera diferent i desigual. Els uns i les altres seran construïdes com a persones oposades i complementàries; els homes seran percebuts com a autònoms, sense sentir la depen-

/ LOURDES LAO

dència respecte a la rereguarda que abasteix les seves necessitats físiques i emocionals. I les dones, contràriament, seran construïdes com a sentimentals i dependents i amb l'obligació moral de proveir el treball de cures, però, sobretot, els afectes. Aquesta construcció serveix per a l'organització general de la vida quotidiana, fins al punt d'inspirar -sense anar més lluny- totes les branques del dret relacionades amb la infantesa, la família i la dependència.

'SPAM' AMORÓS MULTIMÈDIA

Desproveïda de tota aquesta dimensió tan material i, alhora, tan poc romàntica, la ideologia de l'amor ha transcendit i desbordat l'àmbit privat. L'amor i la convivència en parella representa el cim del progrés afectiu, ho inunda tot. Supera, fins i tot, l'experiència de l'amor de mare. Fins a l'extrem que altres relacions afectives -l'amistat o la camaraderia, per exemple- s'equiparen a estar sol, sola. La maquinària cultural en qualsevol format, des de les pel·lícules romàntiques,

LA DIRECTA PUNTS DE VENDA

ABRERA
Papeteria Abrera - Passeig de Testació, 21
BARCELONA - Ciutat Vella
Taller de Músics - Requesens, 3
Icaria - Arc de Sant Cristòfol, 11-23
Xarna Consum Solidari - Pl. Sant Agustí Vell, 15
El Lokal - Cera, 1 bis
La Rosa de Foc - Joaquín Costa, 34
Logotopia - UB Raval, Dm. 10-18h
QUISQ Colom - Rambles
QUISQ Tàrragona - Ramonells
BARCELONA - Exemple
QUISQ Manu - Napoleó Rosselló
BARCELONA - Gràcia
Aldar - Martínez de la Rosa, 57
Cap i Cua - Torrent de l'Oliva, 99
Infocspai - Plaça del Sol, 19

Taifa - Verdi, 12
Papeteria Carles - Bailen 201
Estanc - carrer Roselló amb carrer Castellers
BARCELONA Guinardó
Rocaguinard - Xiprer 13
BARCELONA - Nou Barris
Ateneu Pòdium de 9 Barris - Portlligat, 11-15
Can Basté - Fabra i Puig, 274
BARCELONA - Sant Andreu
Bar La Lira - Coroleu, 15
QUISQ Comerç - Plaça Comerç
QUISQ Rambla - Fabra i Puig, 10
Ateneu Llibertari del Palomar - Coroleu, 82
BARCELONA - Sant Gervasi
QUISQ Punt i Coma - Guillem Tell, 29
QUISQ - República Argentina, 233

QUISQ - Tussot, 38
Llibreria Hernández - Passeig Reina Elisenda de Montcada 2
BARCELONA - Santis
Centre Social de Santis - Olinelles, 30
Espai Obert - Violant d'Hongria, 71
La Ciutat Invisible - Riego, 36
Terra d'Escolle - Premià, 20
Teleria Malesa - Riego, 16
QUISQ Coleres - Santis, 79
QUISQ Francisco - Vilardell
Coop57 - Premià, 15
Kollon club - Rosendí Anís, 9
DELLATERIA
QUISQ de Cloncles de la Comunicació
BERGA
Llibreria La Mafalda - Plaça Viadomard, 21

CALDES DE MONTBUI
QUISQ del Carrabo - Av. Pl. Margall, 163
Papeteria Can Roselló - Av. Josep Fontcuberta, 118
CARDEDEU
QUISQ del Centre - Ctra. de Canovés, 4
CORNELLÀ DE LLOBREGAT
CST - Ctra. d'Esplugues, 46
Ateneu Popular - Jacint Guerrero, 8
ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Urbid - Joaquim Rosal, 22
QUISQ - J. Rosal amb Laureà miró
GAVIA
Art Valtail - Sant Joan, 1
GIRONA
Les Voltes - Plaça del Vi, 2
QUISQ - Plaça Catalunya
Logotopia - UDG, 10-18h.

GRANOLLERS
Llibreria La Gralla - Plaça dels Cabrits, 5
Anònims - Miquel Ricomà, 57
El Racó Ecològic - Roger de Flor, 86
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
QUISQ - Plaça del Repartidor
CSOJ - L'estil - Av. Violant, 22
CIC - Mare de Déu de Montserrat, 10
Aula de Cultura de St. Josep - Av. Isabel la Catòlica, 32
IGUALADA
Llibreria Cal Raball - Santa Caterina, 17
Legim - Pg. Capità Gail, 4
LEIDA
Can Ramon - Baluard de la Trinitat 5
Espai Fundació - Pl. Margall, 26
MAIRIESA
Moés - Joc de la Plota, 9

MARTORELL
Llibreria Miro - Francesc Santacana, 12
Llibreria Estel - Francesc Massana, 16
MATARÓ
Llibreria Doria - Puig, 9
MOLINS DE REI
Barba - Rafael Casanova, 45
PALMA DE MALLORCA
Llibreria Mallorca - Estació de Santa Eulàlia 11
EL PRAT DE LLOBREGAT
Llibreria Drac - Ferran Puig 38
RIPOLL
Gràfic Paper - Progrés 27 / Mossen Cirilo Verdaguier, 14
RIPOLLLET
El Local - Monturiol, 32
SABADELL
Can Capadellanca - Comte Jofre 80

SANTA COLOMA DE GRAMENET
Aramatx - Montserrat 3
La Krida - Sicília, 97
DistriVinyes - Sant Ramon, 22
SANT BOI DE LLOBREGAT
Bar Sense Nom - Pl. de les Preses, 3
Oxíford - Ronda Sant Ramon, 113
SANT FELIU DE LLOBREGAT
Ateneu - Vidal i Ribas, 23
Teleria India - Jacint Verdaguier, 9
SANT JOAN DESPI
Kiosk Dot - Pg. Canal / Av. Barcelona
Terra - Baró de Sant Petri 9
Sodepau - Camisiers 8
SANT PIER DE RIUS
Gabalda - Plaça de la Font, 2
LA SEU D'URGELL
Llibreria La Llibreria - Sant Ot, 1
SITGES
QUISQ Can Jorret - Major, 8

TARRAGONA
CST - Rambla Nova, 97-99, 2n
TÀRRAGA
Llibreria Bufavents - Major, 23
Fam Cadena - Av. Barcelona, 61
TERRASSA
Terrassa Respon - Societat, 6
Ateneu Canadell - Sant Gaietà, 73
VALENCIA
Café Tendur - Silvia Romeu, 16
Llibreria Sahiri - Danzas, 5
Terra - Baró de Sant Petri 9
Sodepau - Camisiers 8
VILADOCANS
Llibreria Els Nuts Rals - Sant Joan, 19
VILAFRANCA DEL PENEDÈS
La Fornal - Pines, 17
VILANOVA I LA GELTRÚ
Ateneu Vilanoví - Plaça Llargu, 19

als programes de televisió de l'escola *Elif-geme*, els anuncis publicitaris, la literatura rosa, qualsevol estil musical o fins i tot les plataformes web de l'estil Meetic en van plenes, d'amor. L'*spam* multimèdia ens bombardeja quotidianament amb aquest pensament únic en l'àmbit de les emocions.

L'amor té una influència determinant en la configuració de la persona i la percepció del propi valor

A banda de la dimensió social i institucional, l'amor -o la manca d'amor- té una influència determinant en la configuració de la persona, de les seves aspiracions, la percepció del propi valor i la construcció del desig. Segons la sociòloga Eva Illouz a l'estudi *Por qué duele el amor*: "El jo modern estableix el seu propi valor a tra-

vés de processos que són, alhora, psicològics i sociològics, privats i públics, emocionals i rituals. Per tant, resulta evident que, en el vincle eròtic-romàntic modern, el que està en joc és el jo, amb les seves emocions. La seva interioritat i, sobretot, el reconeixement (o la manca de reconeixement) per part de les altres persones".

Així, des de l'inici de la interacció personal, hi ha un intercanvi de signes i senyals entre les persones; un procés performatiu, de repetició de rituals i convencions. Les persones són avaluades mitjançant les interaccions privades segons criteris subjectius, diversos i volàtils, com són l'atractiu físic, la química emocional o la compatibilitat de gustos i interessos. En la relació amorosa, el subjecte perd la capacitat d'agència per donar-se valor a si mateix, la interacció amb l'altre es fa necessària per apuntalar el valor individual: "L'amor passa a ser el terreny de la inseguretat i la incertesa ontològiques per excel·lència, al mateix temps que es converteix en un dels principals àmbits de

l'experiència (i la demanda) de reconeixement", apunta Illouz.

A més i a conseqüència de l'educació sentimental diferenciada per gènere, "els homes poden respectar l'imperatiu de l'autonomia de manera més estable i durant un lapse de temps més llarg de les seves vides i, per tant, també poden exercir la dominació emocional". D'aquesta manera, es produeix una certa forma de violència simbòlica que obliga "les dones a apaivagar aquest desig i a imitar el desinterès masculí i la recerca d'autonomia pròpia dels homes", especifica la sociòloga, que conclou que "les dones que no estiguin interessades en la domesticitat heterosexual, la maternitat i el compromís masculí tindran més possibilitats d'aconseguir la igualtat emocional amb els homes".

SEGURETAT, RECONeixEMENT, COMPROMÍS

Entendre la ideologia de l'amor com a sumatori d'elements de naturalesa simbòlica i pràctica ens pot ajudar a veure com podem trencar amb l'hegemonia de la parella i la família nuclear com a única font possible i desitjable que ens abas-

Les persones són avaluades segons criteris subjectius, diversos i volàtils

teixi de la seguretat material, el reconeixement personal i el compromís afectiu que necessitem per anar per vida. Enderrocar els murs que encerclen l'àmbit de les relacions personals significa engegar un procés per pensar, reorganitzar i construir formes de convivència col·lectives i d'abastiment del treball reproductiu i de cures comunitàries, sobre la base de la solidaritat, la justícia i el suport mutu. ◀

Vols llegir més?

Revolución en punto cero: trabajo doméstico, reproducción y luchas feministas (2013), Silvia Federici. Madrid, Traficantes de sueños.
Crítica del pensamiento amoroso (2011), Mari Luz Esteban. Barcelona, Edicions Bellaterra.
Por qué duele el amor: una explicación sociológica (2012), Eva Illouz. Madrid, Clave Intelectual.

Espais de memòria per no oblidar la lluita per les llibertats

Arreu del territori català, hi ha seixanta espais que conformen un patrimoni memorial únic per conèixer el passat

Anna Pujol Reig
@putxiputxis

És estiu, uns mesos en què s'acostuma a tenir més temps lliure i, gràcies al bon temps, es busquen llocs per visitar o excursions econòmiques per fer i sortir de la monotonia. A continuació, una breu recomanació d'espais i rutes que es poden fer perquè aquestes sortides esdevinguin, a més d'oci, una reflexió crítica de la nostra història recent.

Des de l'Alt Pirineu i la Vall d'Aran fins a les Terres de l'Ebre, passant per la Jonquera i Pujalt (Anoia), trobem itineraris, museus, refugis, búnquers, bateries antiaèries, presons i fins i tot el parvulari republicà de Palamós. En alguns casos, tot aquest patrimoni - tangible i intangible - s'ha pogut conservar, en d'altres, s'ha hagut de recuperar perquè no caigués en l'oblit. Però, gràcies a la tasca de recuperació i conscienciació feta, actualment, els seixanta punts són oberts al públic. Us animem a conèixer-los.

LA LÍNIA P DELS PIRINEUS: LA PARANOIA PARTICULAR DE FRANCO

Just a la sortida del poble de Martinet, en direcció la Seu d'Urgell, agafant el trencall que ens porta cap al poble proper de Montellà, a un quilòmetre, trobem el Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà. En aquest espai, s'explica la història i es mostra el que va significar la Línia P dels Pirineus, oficialment anomenada Organitza-

La ruta Camí de la Llibertat reproduceix el pas d'entre 60 i 80 mil persones que fugien de la barbàrie nazi

ció Defensiva dels Pirineus. Després que les forces aliades guanyessin la II Guerra Mundial, el dictador Francisco Franco va quedar aïllat i va començar a témer una hipotètica invasió aliada per la frontera amb França. Per aquest motiu, seguint l'exemple de la Línia Maginot (fortificació construïda a la frontera amb Alemanya per part de l'exèrcit francès durant la II Guerra Mundial), Franco va ordenar construir prop de 10.000 búnquers des del cap de Creus fins a Hendaia. Precisament la zona de la Cerdanya és on es van ubicar més búnquers perquè es considerava un

Serra dels cavalls, molt a prop del municipi de Corbera, on es va lluitar la Batalla de l'Ebre

Vista exterior d'un dels búnquers del Parc dels búnquers de Martinet i Montellà, a la Baixa Cerdanya

punt estratègic. Per poder apreciar aquest projecte tan colossal i costós, el parc té un centre de visitants on es projecta un audiovisual sobre la construcció de la Línia P i el que va implicar per la població de la zona i per l'economia del país. També hi ha un itinerari exterior per visitar vuit búnquers, una petita mostra de les diferents tipologies de búnquers que hi havia. A la Guingueta d'Àneu, trobem un recorregut pels búnquers que s'han conservat en aquest altre punt de la Línia P. Cal destacar que aquestes construccions de defensa mai no es van arribar a utilitzar i, de fet, en el moment de la seva construcció, ja eren obsoletes, però l'exèrcit espanyol en va continuar fent el manteniment fins l'any 1980.

EL CAMÍ DE LA LLIBERTAT

Continuem a la zona dels Pirineus, però ara dirigint-nos a la comarca del Pallars Sobirà. En aquest paratge natural, hi tro-

bem la ruta *Chemin de la Liberté* o *Camí de la Llibertat*, que reproduceix el pas d'entre 60 i 80 mil persones evadides que, durant la II Guerra Mundial, van arribar a territori català, fugint de la barbàrie nazi. Aquest recorregut era la ruta principal per escapar-se i sortia des de la zona de l'Arieja (sud de França) -propera a la localitat de Saint-Girons- i passava per diferents ports de muntanya fins a arribar a Alòs d'Isil, Esterri d'Àneu i Sort. Cada any, el segon cap de setmana de juliol, s'hi reuneixen un gran nombre de persones, entre elles, familiars directes de les exiliades, amb la finalitat d'homenajar-les. Si ens quedem a la població de Sort, podem visitar la Presó de Sort, un espai que es va utilitzar des de mitjan segle XIX fins al 1969. Se sap que prop de 2.600 persones evadides de França hi van anar a parar després de creuar la frontera i que, a finals de la Guerra Civil, després de 1944, el bàndol franquista la

va utilitzar per empresonar gent del maquis detinguda a la zona del Pallars.

LA BATALLA DE L'EBRE

Una de les visites ineludibles per conèixer la destrucció i el que va suposar la Guerra Civil Espanyola és la dels Espais de la Batalla de l'Ebre, un conjunt d'actius culturals orientats a la recuperació de la memòria històrica. Estan formats per diferents rutes, per exemple, pel poble vell de Corbera d'Ebre, El setge de Villalba o les rutes nord i sud, que marquen els punts a través dels quals les forces populars que integraven l'exèrcit de l'Ebre van poder creuar el riu i trencar la defensa del cos de l'exèrcit marroquí. Era el 25 de juliol de 1938. També hi ha el Centre d'Interpretació (CI) 115 dies, ubicat a Corbera; el CI de Soldats a les Trinxeres, a la zona de Villalba dels Arcs; el CI Hospitals de Sang, a Batea; el CI Veus del Front, a Pinell de Brai, i el CI Internacionals de l'Ebre, a la Fatarella. I també els dinou espais de memòria ubicats arreu dels quinze municipis que conformen el Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (Comebe), entre ells, el poble vell de Corbera d'Ebre, completament destruït, símbol mut de la gran tragèdia i pèrdua de vides i llibertats que va suposar aquesta batalla. ◀

+ info:

-Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà: www.bunquersmartinet.net
-Ecomuseu de les Valls d'Àneu. Els búnquers de la Guingueta d'Àneu: www.ecomuseu.com
-El Camí de la Llibertat i la Presó de Sort: www.camidelallibertat.cat
-Espais de la Batalla de l'Ebre: www.batallaebre.org
-Xarxa d'Espais de Memòria, Memorial Democràtic: www20.gencat.cat/portal/site/memorialdemocratic/

POCA BROMA.

La patronal diu que cal revisar a fons els **convenis col·lectius**. “La paraula ‘col·lectiu’ ja és una exageració en ella mateixa, pels quatre gats que encara treballen”, afirma un portaveu.

La Cherry Coke i el **model federalista** del **PSC** ja s'estudien a la London School of Economics com a exemples de productes fallits per manca de demanda.

Polèmica per la innovadora campanya publicitària d'un formatge de Cabrales. A l'anunci, hi apareixen imatges dels **casos de corrupció** més recents del PP-SOE mentre la veu en off diu: “Els són el producte d'un sistema podrit, nosaltres fem un producte podrit per sistema”.

Josep Anglada podria ser, en realitat, un immigrant subsaharià

En Desmond Ndoumbe no s'ho podia creure. Havia demanat hora al Servei de defensa del vigatà, un servei d'assessorament jurídic per a persones que no tenen diners per permetre's un advocat. Un pagès de la zona li devia una pila de mesos de sou i ja no sabia què fer per cobrar. Tanmateix, va descobrir, sorpresa, que aquest servei l'oferia Plataforma per Catalunya (PxC) i que estava reservat a persones no immigrants. Va tenir l'honor de rebre la puntada de peu que el va deixar estirat al carrer de mans de Josep Anglada en persona.

Aleshores, li va venir tot de cop: aquella puntada de peu l'hauria reconeguda a qualsevol banda del món. Com l'havia trobada a faltar! Només hi havia una persona amb aquell estil inconfusible per clavar puntades de peu, cops de puny al fete, cops de genoll al nas: un veí de la seva vila nadiua, prop de Make-nene, al Camerun.

Aquella puntada de peu l'hauria reconeguda a qualsevol banda del món

“En Josep Anglada es diu, en realitat, Iussuf Nglada”, afirma Ndoumbe, que diu que el va voler abraçar, però que un home amb el cap rapat li ho va impedir i, com a propina, el va atonyinar de valent. Afirmar que, a Make-nene, Nglada era conegut pel seu temperament irascible i violent. “En Iussuf sempre tenia negocis de tota mena”, continua Ndoumbe en un català excel·lent, “però sembla que algun tripijoc va anar de mal borràs i va decidir tocar el pirandó”. “El veig desmillorat”, afegeix.

Per la seva banda, el senyor Nglada prefereix no fer declaracions (per ser més exactes, quan aquest setmanari es va voler interessar pel cas, va escopir a terra i va respondre: “Xusma, mereixeu morir lentament en una pastera a 45°C al mig del Mediterrani”). **POCABROMA@DIRECTA.CAT**

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

INICIATIVES

Música lliure

Si t'agrada escoltar la ràdio mentre tecleges davant la pantalla o cuines tofu, tenim una proposta per a tu: *public domain project* ha creat una ràdio integrada 100% per temes musicals que han passat al domini públic, és a dir, que els seus drets han expirat i, per tant, es poden difondre lliurement.

Existeixen diferents seccions: pop, jazz, clàssica, etc...

http://radio.publicdomainproject.org/index.php/Main_Page

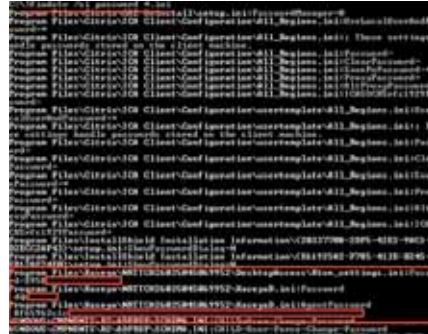

SOFG

Les metadades dels papers del PP

Les metadades són una sèrie de dades que s'incrusten dins els arxius informàtics i que, encara que no es vegin, són allà i afegeixen informació de quan es va generar l'arxiu, en quin sistema operatiu, etc. Per exemple, quan fas una foto, afegeixen informació sobre el tipus de càmera i la data o el lloc on es va fer. Si posteriorment algú manipula la imatge amb un software d'edició de fotos, aquesta informació també queda gravada i acostuma a ser una de les primeres coses que les periodistes miren per diferenciar una foto autèntica d'un *fake* o un fotomuntatge.

Els arxius de la comptabilitat del PP alliberats aquesta setmana també contenen metadades. A través de l'anàlisi que n'ha fet el bloc *Un informàtic en el lado del mal*, podem

obtenir dades interessants sobre com s'han fet: han utilitzat Windows xp i Mac, es van començar a digitalitzar fa diversos mesos, s'han utilitzat alguns softwares força específics de l'àmbit de les impremtes digitals i alguns tenen el misteriós MAGomez com a propietari.

Moral: les metadades són una mena d'empremta digital que es va deixant cada vegada que creem un arxiu en un ordinador. Així doncs, la propera vegada que vulguis riure una mica i enviar una foto trucada a *Cuarto Milenio*, treballa una mica per no deixar petja.

www.elladodelmal.com/2013/07/analisis-de-metadatos-en-la.html

LA FORÇA OBSCURA

Espionatge a l'Estat espanyol

"El total de línies intervingudes a Espanya pot rondar el milió".

<http://maril.in/o060>
#barrinternet

INICIATIVES

'Verax' un curt que explica la història d'Edward Snowden

Han trigat menys d'una setmana, des que va saltar el cas Snowden, a realitzar aquest curt, que recrea el cas de l'extreballador de l'Agència Nacional de Seguretat (NSA, en les sigles en anglès) que ha destapat la xarxa d'espionatge a escala mundial. Impressiona la qualitat tècnica del curt i la semblança de l'actor principal amb Edward Snowden. Uns minuts de ficció per poder entendre la realitat.

http://alt1040.com/2013/07/cortometraje-sobre-edward-snowden?utm_source=divr.it&utm_medium=socialnetworks&utm_campaign=Twitter

ARBRE GENEALÒGIC

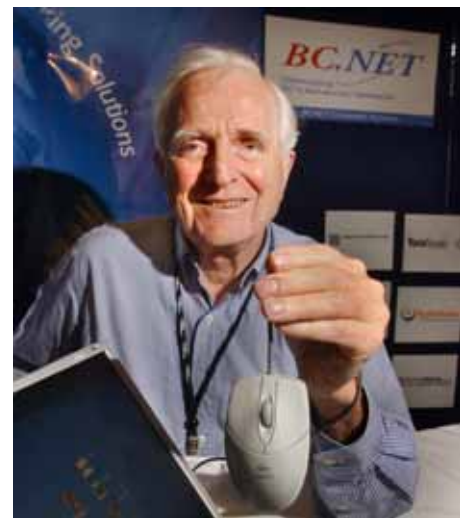
RIP Doug Engelbart

Hi ha estrelles mediàtiques dins el món de la informàtica, com Steve Jobs o Bill Gates, que s'han fet multimilionàries aprofitant-se del talent de gent meravellosa. Però Internet té memòria i és capaç de recordar les persones que, des d'un segon pla, han construït la verdadera història d'Internet, la tecnologia i el món digital tal com el coneixem.

Doug Engelbart era una d'aquestes persones. Segurament, mai no n'has sentit a parlar, però cada dia utilitzes invents seus. Estava obsessionat per trobar la manera d'usar les computadores per millorar la societat. Va liderar un grup que va desenvolupar la primera connexió en línia entre ordinadors, la primera interfície gràfica, aquestes finestres que ens permeten interactuar amb les màquines. Va ser coinventor del ratolí informàtic i sempre va rebutjar rebre cap contraprestació econòmica per haver-ho fet.

El seu centre d'investigació va ser el segon node d'ARPA, la matriu d'Internet. Imagineu, va haver-hi un temps en què Internet eren només dos ordinadors!

http://es.wikipedia.org/wiki/Douglas_Engelbart

EPIC TROLL

Anonymous i la NSA

El Twitter oficial de l'NSA va començar a tuitejar les dades personals de les seves membres. L'operació va ser reivindicada per Anonymous en solidaritat amb el hacker Snowden.

Si ells coneixen les nostres comunicacions, nosaltres revelem les seves dades personals.

https://twitter.com/Op_NSA/statuses/3539767-13958526976

AGENDA

Feslloch 2013

DJ 11/07 A DS 13/07

Setena edició del Festival de Música en Valencià de Benlloch (la Plana Alta, Castelló)

Programa: Dj 11/07: 21h Correbars de la xaranga del Feslloch. Xaranga de l'Atrilet. Escenari principal: 23h Tirant lo rock 00h 121db 01:15h Odi 02:30h Pepet i Marieta 04:15h Atzukak 05:15h Escak al Rei Dv 12/07 Auditori: 16h Presentació del llibre *Al tall. Música per a un poble*, de Víctor Mansanet i projecció del documental *Al Tall, cantar rasant la terra*, amb la presència del seu director Daniel Martín. 17:30h xerrada-col·loqui: *La poesia d'Estellés feta música*, a càrrec de J. Vicent Frechina, periodista musical. Breu actuació de Tomàs de los Santos i Borja Penalba 18:30h projecció del documental *La memòria de la música*, amb la presència de Feliu Ventura i Borja Penalba. La xaranga del Feslloch recorre els carrers de Benlloch. Escenari principal: Pep Gimeno Botifarra i Miquel Gil (espectacle Nus) Escenari principal: 22:30h Al Tall 00:15h El Trineu Tanoka 01:15h Mugroman 02:15h Obrint Pas 04h Orxata Sound System 05:45h Almorranes Garrapinyas 06:45h Dj Bianco DS 13/07 auditori: 17:30h taula rodona: *La música en valencià i els mitjans de comunicació*, amb la participació de Xavier Aliaga (*El País*), Eduardo Guillot (*Cartelera Levante*), Vicent Xavier Contrí (Saó), Oscar Piera (*Tres deu*) i Salvador Alfonso (*Sons de xaloc*). Modera: Amàlia Garrigós 18:45h Actuació del cantautor Jordi Montañez, amb el seu nou disc *Cançons d'Ara*. Xaranga del Feslloch: de 19:30h a 20h la Xaranga de l'Atrilet recorre els carrers de Benlloch. Escenari principal: de 20h a 21:30h Xavi Castillo amb l'espectacle *Veriueu-ho*, especial escola valenciana. Escenari principal 22:45h El diluvi 23:45h Arrap 00:45h Pellikana 02h Aspencat 03:45h Vertigen 05h Atzembla 06h Lilit i Dionís 07:15h Dj Escala i Corda Selectors

Més info: www.feslloch.com

DJ11^{/07}

BARCELONA

Concentració contra

les bales de goma

10h Parlament-Parc de la Ciutadella. Convoca: Ojocontuajo i Stop Bales de Goma.

Taula rodona:

Alternatives a la privatització de les caixes nacionalitzades

19h CC. Parc Sandaru. C. Buenaventura Muñoz, 21. Amb els ponents Agustí Colom (UB), Andreu Missé (Alternatives Econòmiques) i Enric Marín (Desbanka).

Cinema a la fresca:

La estratègia del Caracol

21h Rambla d'El Raval.

Dins la programació de les Festes Populares "El Raval és rebel!"

EL PRAT DE LLOBREGAT

II Cicle de Cinema a la Fresca.

Objectiu: desobediència.

La quadratura del cercle

21h Plaça Pau Casals. Crònica dels esdeveniments més significatius del Bloc Feminista de Tarragona (1977-2011). Debat amb la realitzadora del documental i membres de l'associació pratenca Frida Kahlo.

GIRONA

Presentació del documental

Guanyarem

22h Muralla. Org: CUP Girona. Documental sobre l'activista i advocat Sebastià Salellas

DV12^{/07}

AMPOSTA

Festes Alternatives

del barri de l'Acollidora

Programa: 19:30h Benvinguda. 19:45h Pintada mural. Assaig i taller casteller amb els i les Xiquies del Delta. 20:45h Taller de dansa popular amb Paracota. 21:45h Balanada popular 22h Contracop 01h Purkinje. Lloc: Pavelló Firal.

Xerrada: Un any de

conflictes i lluites socials

18h Casa de la Solidaritat. C. Vistalegre, 15. Dins la programació de les Festes Populares El Raval és rebel!

GRANOLLERS

Manifest de l'Ateneu Enciclopèdic

19h Anònims, Menjars i pensars. Ricomà, 57.

Concert Granollers Jazz All Stars

23h Anònims. Ricomà, 57.

DS13^{/07}

AMPOSTA

Festes Alternatives al barri de

l'Acollidora

11h Animació infantil. Xerrada PDE (a l'Auditori). 12h Presentació del documental *Amb l'Aigua de l'Ebre*, de Laura Juan (a l'Auditori). Vermut popular, pica-pica i concurs de paelles. 17:30h Presentació de la PAH Ebre (a l'Auditori) 18:30h Xerrada de la Plataforma Anti Fracking de Terol (a l'Auditori) 19:30h Cercavila reivindicativa 21:30h Sopar popular. 23h Furtivos Decentes, Zone, Grimo i més... 00:15h Culs cults 01:30h The Noise of Mutt 02:45h Ni Puta Idea Lloc: Pavelló Firal

BARCELONA

Mercat d'Intercanvi del Besòs

A partir de les 10h a la Rambla Prim 87-89

Festa Popular El Raval és rebel!

Programació: 12h Ruta llibertària 13:15h Vermut antirepressiu 14h Paella Popular 16h Campionat de futbol sala 18h Concert col·lectiu Músics del Metro 20:30h Concert Basquet Beat (hip-hop) 21:30h Concert Chinatoun, Juanito Piquete, Sotataula. Emissió de Contrabanda FM durant tot el dia a la plaça Jean Genet.

Quarta Trobada

Alternativa de 9Barris

17h Casal Tres Voltes Rebel. Pg. Urrutia, 125.

DG14^{/07}

BARCELONA

Poesia i vermut informatiu amb els Bio-Lentos

11:30h Plaça Emili Vendrell. Dins la programació de les Festes Populares El Raval és rebel!

FREQUÈNCIES
LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org | Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica (només web) Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos (només web) Terrassa www.radiokaos.cat | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com | Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org | Ràdio Malva 105FM València www.radiomalva.wordpress.com | Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara www.lamistelera.org | Ràdio Bala 106.4FM Manresa <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv> | Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de La Tele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al CANAL 37 DE LA TDT. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!

CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
DIMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DILLUNS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de La Tele
DIVENDRES: 21h. Programa de l'aigua

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DIMECRES: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 11

La falca anticiclònica es fa forta sobre els Països Catalans. Vents en calma i temperatures bastant xafogoses a la costa.

DIVENDRES 12

Sense canvis destacables. Més sol, més calor i quatre núvols a la tarda al Pirineu i Prepirineu. Ruixats al Ripollès.

DISSABTE 13

Lleugera baixada de temperatures a la meitat nord amb un increment de la inestabilitat només a l'alt Pirineu.

DIUMENGE 14

La falca anticiclònica de nou ens arregarà. Poques variacions al mercuri i vents en calma. Vents del sud i sud-est.

DILLUNS 15

Increment de la calor al País Valencià i Ses Illes. S'arribarà per primer cop aquest estiu als 40 graus a les comarques interiors.

DIMARTS 16

La canícula apretarà. La xafogor serà més intensa a la costa i a les planes interiors es fregarà els 40 graus, també a Catalunya.

/ CÉSAR GÓRRIZ

«Ara no toca samba, sinó **decidir** què volem»

Àlex Romaguera
@La_Directa

D'aquest any i mig que portes a Catalunya, què en destacades?

No he trobat una Catalunya d'acollida, fet que m'ha servit per entendre que la llibertat és molt més polièdrica. I també m'ha ajudat a interpretar millor el que passa al Brasil, on la república va ser establerta per l'elit brasilera, mentre el poble ho vivia sense participar-hi de manera massiva. La democràcia està assentada, però la gent no té prou mecanismes per definir el tipus de govern ni les seves prioritats.

L'etapa de Lula no va servir per això?

Amb ell al poder, els moviments estudiantil, indígena i negre van tenir una nova negociació amb l'Estat. Però tampoc hem sortit de la pobresa: el Brasil és el segon país del món amb més diferències de classe.

Què explica aquest fenomen?

Té relació amb el deute històric que s'ha contret en educació, salut i serveis socials. Aquesta és la clau de les desigualtats. A São Paulo, hi ha gent que triga tres hores per arribar a la feina en autobús mentre altres ho fan en helicòpter. Durant el període de Lula, les coses van millorar -el Brasil és el país del BRIC que inverteix més en educació i salut-, però estem lluny dels mínims exigibles de benestar. Les dones continuen parint als passadissos dels hospitals.

Les protestes esclaten per aquest motiu?

Irrompen quan el compromís del govern de garantir el benestar entra en contradicció amb el fet de voler organitzar el Mundial de Futbol de 2014, al qual ha destinat moltíssims recursos. Una decisió que posa en relleu la corrupció instal·lada a totes les esferes de la societat, que -majoritàriament- no ha rebut educació.

Com s'expressa això?

Ho vaig comprovar personalment a Salvador de Bahia i altres poblacions situades al nord-est. Molta gent cedeix el seu títol d'elector a canvi de diners o vota l'amic de tota la vida sense preocupar-se pel projecte que defensa.

“Sense unes noves regles de joc democràtiques, les ‘pastas’ (salut, educació i serveis públics) no funcionaran”

Fins on arriba la corrupció?

És estructural. Alguns estats estan al servei dels interessos de les companyies d'autobusos, que han abaixat el preu del bitllet a canvi de no pagar impostos -que acaben recaient en la població. A nivell més concret, també es manifesta en les forces policials, hereves de l'esquema repressiu

que van representar l'esclavitud i el genocidi indígena. L'homofòbia que hi ha al Brasil és fruit d'aquesta mentalitat.

El govern de Dilma Rousseff no ha estat a l'alçada?

El Brasil té massa ego i això l'ha portat a acceptar el Mundial de Futbol i els Jocs Olímpics de 2016. Tot i les seves declaracions, està més preocupada a exhibir-se al món que no pas a abordar els problemes del país.

Quins col·lectius hi ha darrere les protestes?

Una miscel·lània de grups, des del Movimento Passe Livre -que la dreta intenta manipular-, fins a una classe mitjana implicada a través d'intel·lectuals, acadèmics, gent de la cultura, estudiants i també l'MST i altres sectors populars. I després, gent que surt de les *favelas*, on, lluny del que es diu, hi ha un teixit social que mai no s'ha adormit.

Quin és el sentiment general?

Que ara no toca samba, sinó decidir les polítiques que han de regir el nostre país. Però, abans de fer-ho, calen unes noves regles de joc perquè, si no, les *pastas* (salut, educació i serveis públics) no funcionaran. Hem de saber quina casa volem per, després, arreglar cadascuna de les habitacions; i això passa per un plebiscit, és a dir, un pacte ciutadà que porti la població brasilera a reinventar la democràcia. Espero que el poble continuï actiu i que el futbol no l'eclipsi. ◀

Katucha Bento

Sociòloga brasilera

Les coses estan canviant al Brasil: “El poble s’ha retrobat i comença a veure el que desitja”, diu Katucha Bento. Per a aquesta sociòloga, que va arribar a Catalunya a principis de 2012 després de cursar un màster en Sociologia i Política a Galícia, l’arrelament no ha estat gens fàcil: les primeres invitacions que va rebre a Barcelona eren per treballar de prostituta. “Ha estat complicat perquè el físic et condiciona i t’estigmatitza”, explica. Gràcies als contactes que li va proporcionar una dona catalana, Katucha ha pogut ubicar-se a poc a poc i construir vincles positius. Avui, és presidenta de l’Associació dels investigadors i estudiants brasilers a Catalunya (APEC), on, juntament amb altres companyes, analitza els canvis globals i participa activament en els processos transformadors que tenen lloc al nostre país. “Analitzo la manera com es reproduïen els discursos oficials, com ara la descripció del cos d’una dona musulmana, la bellesa de la qual està creuada per una mirada occidental que s’ha forjat en la colonització”. Mentre s’endinsa en la recerca, que se centra en la construcció del desig que tenen les dones lesbianes de Barcelona, Katucha Bento confia que els darrers episodis succeïts al Brasil permetin implicar la població en una nova democràcia.